

**MINISTERSTWO RODZINY, PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ
DEPARTAMENT RYNKU PRACY**

**INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI
AGENCJI ZATRUDNIENIA
w 2017 r.**

Warszawa, 2018 r.

Spis treści

1.	Wstęp	3
2.	Regulacje prawne obowiązujące w 2017 r.....	4
3.	Działalność agencji zatrudnienia w 2017 r.....	11
3.1.	Działalność agencji zatrudnienia w zakresie pośrednictwa pracy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.	17
3.2.	Działalność agencji zatrudnienia w zakresie kierowania osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych.....	19
3.3.	Działalność agencji zatrudnienia w zakresie pracy tymczasowej.....	22
3.4.	Działalność agencji zatrudnienia w zakresie doradztwa personalnego.	27
3.5.	Działalność agencji zatrudnienia w zakresie poradnictwa zawodowego.	28
4.	Zbiórce wyniki z działalności agencji zatrudnienia w zakresie pośrednictwa pracy oraz pracy tymczasowej w latach 2003 – 2017.	30
5.	Informacja o dokonanych przez marszałków województw odmowach wpisu do rejestru agencji zatrudnienia, wykreśleniach z rejestru oraz przeprowadzonych kontrolach agencji zatrudnienia.	33
6.	Informacja o zagranicznych podmiotach z UE/EOG świadczących usługi agencji zatrudnienia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.	36
7.	Przestrzeżenie przez agencje zatrudnienia przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	38
8.	Podsumowanie.	45
Z A Ł Ą C Z N I K I		49
Załącznik 1. Zatrudnienie wg grup zawodów w wyniku pośrednictwa pracy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w 2017 r.....		50
Załącznik 2. Zatrudnienie wg grup zawodów w wyniku pośrednictwa pracy w zakresie kierowania osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych w 2017 r.....		59
Załącznik 3. Kraje, do których agencje zatrudnienia kierowały najwięcej osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych w 2017 r.....		64
Załącznik 4. Umowy zawierane przez agencje zatrudnienia świadczące pracę tymczasową w 2017 r. z podaniem państwa zatrudnienia.....		66
Załącznik 5. Umowy zawierane przez agencje zatrudnienia świadczące pracę tymczasową wg grup zawodów w 2017 r.		67

1. WSTĘP

Polskie prawodawstwo dopuszcza obsługę rynku pracy nie tylko przez publiczne służby zatrudnienia (wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy), ale również przez inne instytucje rynku pracy, w tym przez agencje zatrudnienia.

Agencje zatrudnienia są podmiotami wpisanymi do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia, świadczącymi usługi w zakresie pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, doradztwa personalnego lub pracy tymczasowej.

Działalność agencji zatrudnienia jest działalnością regulowaną, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646) i do jej prowadzenia wymagany jest wpis do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia.

Dokumentem potwierdzającym wpis do ww. rejestru jest wydawany przez marszałka województwa certyfikat. Certyfikat ten uprawnia do świadczenia jednej, kilku lub wszystkich usług z zakresu: pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego lub pracy tymczasowej. W praktyce procedura rejestracyjna oraz wydawanie certyfikatów odbywa się w Wojewódzkich Urzędach Pracy.

Rejestr podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia jest jawny i ogólnie dostępny na stronie internetowej www.kraz.praca.gov.pl. Od dnia 1.01.2015 r. wprowadzony został nowy system do obsługi tego rejestru.

Agencje zatrudnienia zobligowane zostały przepisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r., poz. 1065, z późn. zm.) do przedstawiania marszałkowi województwa informacji o działalności agencji zatrudnienia, w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku. Szczegółowy zakres informacji określony został w formularzu informacji, stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 lipca 2013 r. w sprawie działalności agencji zatrudnienia (Dz. U. poz. 899).

Marszałkowie województw opracowują zbiorczą informację z województwa, którą następnie przekazują ministrowi właściwemu do spraw pracy, w terminie do dnia 31 marca każdego roku. Wzór formularza zbiorczej informacji określa załącznik nr 4 do ww. rozporządzenia.

Niniejsze opracowanie sporządzone zostało na podstawie danych zawartych w aplikacji zarządzającej Systemem Teleinformatycznym Obsługi Rejestrów PSZ (STOR), wg stanu na dzień 31.12.2017 r.

2. REGULACJE PRAWNE OBOWIĄZUJĄCE W 2017 R.

Podstawy prawne działania agencji zatrudnienia w 2017 r. określały:

- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r., poz. 1065) – zwana dalej „ustawą”,
- ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 360 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o zatrudnianiu pracowników tymczasowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 962) – weszła w życie z dniem 1 czerwca 2017 r. z wyjątkiem przepisów art. 5 pkt 9 i pkt 14, które weszły z dniem 1 stycznia 2018 r.,
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 lipca 2013 r. w sprawie działalności agencji zatrudnienia (Dz. U. poz. 899) – obowiązujące do dnia 1 czerwca w zakresie zał. nr 1 (wniosku o wpis) i zał. nr 2 (certyfikatu),
- rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie wzorów dokumentów dotyczących działalności agencji zatrudnienia (D. U. poz. 1064) – obowiązujące od dnia 1 czerwca 2017 r. z wyłączeniem zał. nr 4 i 5.

Z dniem 1 czerwca 2017 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o zatrudnianiu pracowników tymczasowych oraz niektórych innych ustaw, nowelizujące m.in. ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Nowe regulacje zapewniają podniesienie standardów pracy tymczasowej poprzez poprawę warunków zatrudnienia pracowników tymczasowych, zwiększenie ochrony klientów agencji zatrudnienia, oraz poprawę skuteczności działań kontrolnych Państwowej Inspekcji Pracy oraz Marszałka Województwa.

Kluczowe zmiany wprowadzone w przepisach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w tym zakresie dotyczyły:

- 1) obowiązku uzyskiwania odrębnego certyfikatu Marszałka Województwa w przypadku świadczenia usługi pracy tymczasowej,
- 2) wprowadzenia mechanizmu umożliwiającego sprawdzanie przez Marszałków Województw, w okresach kwartalnych za pośrednictwem systemów teleinformatycznych, czy agencje zatrudnienia świadczące pracę tymczasową posiadają zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za pracowników (stwierdzenie faktu posiadania zaległości w ZUS będzie skutkowało wykreśleniem agencji pracy tymczasowej z rejestru agencji zatrudnienia po uprzednim wezwaniu agencji do usunięcia zaległości),
- 3) wprowadzenia wymogu posiadania lokalu, w którym będą świadczone przez agencję zatrudnienia usługi (umożliwienie skutecznego przeprowadzania czynności kontrolnych przez organy kontrolne, w tym Państwową Inspekcję Pracy),
- 4) zwiększenia wymiaru kar z tytułu nielegalnego prowadzenia usług pracy tymczasowej oraz pośrednictwa do pracy za granicą, do 100 tys. zł. Dla porównania, dotychczasowa maksymalna wysokość kary grzywny wynosiła 5 tys. zł,

- 5) wprowadzenie certyfikacji działalności polegającej na kierowaniu cudzoziemców do zatrudnienia na terytorium Polski.

Warunki prowadzenia działalności agencji zatrudnienia

Zgodnie z przepisami ustawy agencja zatrudnienia zobowiązana jest do przestrzegania następujących warunków:

1. Nie może posiadać zaległości z tytułu podatków, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, o ile był obowiązany do ich opłacania.
2. Nie może być karana za przestępstwa lub wykroczenia, o których mowa w art. 121 – 121b ustawy.
3. Nie może być podmiotem, w stosunku, do którego została otwarta likwidacja lub ogłoszono jego upadłość.
4. Przetwarzanie danych osobowych przez agencję zatrudnienia powinno odbywać się zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych.
5. Nie może dyskryminować ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, pochodzenie etniczne, narodowość, orientację seksualną, przekonania polityczne i wyznanie religijne ani ze względu na przynależność związkową osób, dla których poszukuje zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.
6. Nie może pobierać opłat od osób, dla których poszukuje zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub którym udziela pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia, z wyjątkiem kwot określonych w art. 85 ust. 2 pkt 7 ustawy.
7. Ma obowiązek współpracować z organami zatrudnienia w zakresie realizacji polityki rynku pracy.
8. W dokumentach, ogłoszeniach i ofertach agencja zatrudnienia jest zobowiązana umieszczać numer wpisu do rejestru agencji zatrudnienia.
9. Oferty pracy do wykonywania pracy tymczasowej powinny być oznaczane, jako „oferty pracy tymczasowej”.
10. Ma obowiązek informowania w odpowiednim terminie o zmianie danych, zawieszeniu albo wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej oraz o zaprzestaniu działalności.
11. Ma obowiązek niezwłocznego zwrócenia osobie, na rzecz której świadczą lub świadczyły usługi z zakresu działalności agencji zatrudnienia, na jej pisemny wniosek, złożonych przez nią oryginałów dokumentów, w szczególności dokumentów potwierdzających posiadane wykształcenie, kwalifikacje oraz doświadczenie zawodowe.

12. Ma obowiązek przedstawiania marszałkowi województwa informacji o działalności agencji zatrudnienia, w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku, za rok poprzedni, a w przypadku konieczności dokonania zmiany informacji – zmienioną informację przedstawiać do 1 marca danego roku.
13. W przypadku świadczenia usługi z zakresu kierowania do pracy za granicą - wypełniać zobowiązanie do zawierania pisemnej umowy z osobą kierowaną do pracy za granicą oraz umowy z pracodawcą zagranicznym (zakresy tych umów określa odpowiednio art. 85 ust. 2 i 3 ustawy).
14. Ma obowiązek, przed skierowaniem osoby do pracy (albo pracy tymczasowej) za granicą, przekazać tej osobie na piśmie informacje o kosztach, opłatach i innych należnościach (w tym określonych w art. 85 ust. 2 pkt 7 ustawy) związanych z kierowaniem do pracy oraz podjęciem i wykonywaniem pracy za granicą.
15. W przypadku pośredniczenia do pracy za granicą ma obowiązek prowadzenia:
 - wykazu podmiotów, do których są kierowane osoby do pracy za granicą,
 - wykazu osób kierowanych do pracy za granicą.
16. W przypadku świadczenia pośrednictwa pracy w zakresie kierowania cudzoziemców do podmiotów działających na terytorium Polski ma obowiązek:
 - zawieranie z cudzoziemcami pisemnej umowy, określającej m.in.: pracodawcę, warunki pracy i płacy oraz inne zobowiązania stron,
 - przedstawienie cudzoziemcowi przed podpisaniem ww. umowy, jej pisemnego tłumaczenia na język dla niego zrozumiały,
 - informowanie cudzoziemca o zasadach wjazdu, pobytu i pracy cudzoziemców w Polsce,
 - informowanie podmiotu, do którego kierowany jest cudzoziemiec do pracy, o zasadach wjazdu, pobytu i pracy cudzoziemców w Polsce oraz o obowiązkach, o których mowa w art. 88h i 88i ustawy,
 - prowadzenia wykazu podmiotów, do których kierowani są cudzoziemcy oraz wykazu cudzoziemców kierowanych do pracy przez agencję zatrudnienia.
17. Wypełniać zobowiązanie do przestrzegania międzynarodowych umów, porozumień i programów dotyczących zatrudnienia wiążących Polskę oraz obowiązujących w państwie zatrudnienia przepisów o zatrudnieniu oraz przepisów regulujących działalność agencji zatrudnienia.
18. Informować osoby kierowane do pracy za granicą o zaliczaniu udokumentowanych okresów zatrudnienia za granicą u pracodawców zagranicznych do okresów pracy w Polsce, w zakresie uprawnień pracowniczych.
19. Posiadać lokal, w którym są świadczone usługi z zakresu agencji zatrudnienia (przepis wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.).

Przedsiębiorcy zagraniczni z Unii Europejskiej/Europejskiego Obszaru Gospodarczego

Od dnia 1 czerwca 2017 r. przedsiębiorcy zagraniczni z państw UE/EOG, przed rozpoczęciem działalności w zakresie pracy tymczasowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zobowiązani są do dokonania wpisu w rejestrze agencji zatrudnienia (do tego terminu pracę tymczasową mogli świadczyć po złożeniu zawiadomienia).

Przedsiębiorcy zagraniczni z państw UE/EOG, przed rozpoczęciem działalności w zakresie pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego lub poradnictwa zawodowego na terytorium Polski – korzystający ze swobody świadczenia usług – zobowiązani są do złożenia marszałkowi województwa właściwemu dla miejsca świadczenia usług zawiadomienia, zawierającego następujące dane:

1. Nazwę państwa pochodzenia przedsiębiorcy,
2. Oznaczenie przedsiębiorcy oraz jego siedzibę,
3. Planowane miejsce i termin świadczenia usług oraz rodzaj świadczonych usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Wszyscy ww. przedsiębiorcy zobowiązani są do złożenia sporządzonego przez tłumacza przysięgłego tłumaczenia na język polski dokumentu uprawniającego tego przedsiębiorcę do prowadzenia działalności na terytorium państwa pochodzenia.

Działalność niewymagająca wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia

Nie wymaga wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia świadczenie usług: pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, doradztwa personalnego oraz pracy tymczasowej, przez podmioty, o których mowa w art. 18c ustawy, tj.:

1. Ochotnicze Hufce Pracy,
2. Centra Integracji Społecznej oraz Kluby Integracji Społecznej, o których mowa w przepisach o zatrudnieniu socjalnym,
3. Wspecjalizowane organy wojskowe, o których mowa w przepisach o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, wykonujące te usługi dla żołnierzy zawodowych zwalnianych i zwolnionych z zawodowej służby wojskowej,
4. Przedsiębiorcy zagraniczni z państw członkowskich Unii Europejskiej, państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego nienależących do Unii Europejskiej oraz państw niebędących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, którzy mogą korzystać ze swobody świadczenia usług na podstawie umów zawartych przez te państwa z Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, posiadający uprawnienia i prowadzący zgodnie z prawem działalność w zakresie pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego lub poradnictwa zawodowego na terytorium tego państwa oraz zamierzających świadczyć te usługi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto nie wymaga wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia prowadzenie następującej działalności:

1. Działalność w zakresie kierowania za granicę do pracodawców zagranicznych własnych pracowników, jeżeli wynika to z umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska,
2. Działalność w zakresie kierowania za granicę do zatrudnienia polegającego na czasowym przyjęciu do rodziny w zamian za określone świadczenia w celu doskonalenia umiejętności językowych lub zawodowych na okres do 2 lat,
3. Działalność, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1 lit. f, prowadzona przez organy określone w przepisach ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, kierujące nauczycieli do pracy za granicą w środowiskach polonijnych,
4. Gromadzenie w postaci dokumentu elektronicznego i udostępnianie informacji o wolnych i poszukiwanych miejscach pracy za pośrednictwem systemów teleinformatycznych,
5. Pomoc instytucji szkoleniowych udzielana nieodpłatnie uczestnikom lub absolwentom szkoleń i przygotowania zawodowego dorosłych, polegająca na informowaniu o sytuacji na rynku pracy i zapotrzebowaniu na kwalifikacje,
6. Działalność w zakresie organizowania praktycznej nauki zawodu, o której mowa w przepisach ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe w zakresie organizowania praktycznej nauki zawodu, o której mowa w przepisach o systemie oświaty,
7. Działalność w zakresie kierowania osób do podmiotów w celu nabywania umiejętności praktycznych, w szczególności odbycia praktyki absolwenckiej, praktyki lub stażu zawodowego, niebędących zatrudnieniem lub inną pracą zarobkową. Z tytułu prowadzenia ww. działalności podmiot nie może od osób pobierać opłat innych niż faktycznie poniesione przez niego koszty na: dojazd i powrót osoby skierowanej, wydanie wizy, badania lekarskie oraz tłumaczenia dokumentów. W przypadku kierowania osób za granicę do podmiotów zagranicznych, procedura kierowania powinna się odbywać w trybie art. 85 ust. 2 ustawy.

Odpłatność za usługi świadczone przez agencje zatrudnienia

Zgodnie z przepisem art. 19d ustawy - zabrania się pobierania od osób, dla których agencja zatrudnienia poszukuje zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub którym udziela pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia, opłat innych niż wymienione w art. 85 ust. 2 pkt 7 ustawy, tj. opłat za: dojazd i powrót osoby skierowanej, wydanie wizy, badania lekarskie i tłumaczenie dokumentów.

Opłaty, o których mowa wyżej mogą być pobierane od osób przez agencje zatrudnienia jedynie z tytułu faktycznie poniesionych kosztów związanych ze skierowaniem do pracy za granicą – pod warunkiem wyspecyfikowania tych opłat w umowie zawartej z osobą kierowaną do pracy za granicą.

***Odpowiedzialność osób świadczących usługi
w zakresie agencji zatrudnienia za wykroczenia przeciwko przepisom ustawy***

W przypadku nieprzestrzegania warunków prowadzenia agencji zatrudnienia marszałek województwa wykreśla podmiot z rejestru agencji zatrudnienia. Ponadto osobie naruszającej pewne warunki prowadzenia agencji zatrudnienia określone w ustawie, grozi kara grzywny.

Przepis art. 121 ustawy nakłada na osobę świadczącą usługi z zakresu agencji zatrudnienia następujące sankcje za wykroczenia przeciwko przepisom tej ustawy:

1. Grzywna nie niższa niż **3.000 zł**.

Karze podlega:

- ten, kto świadcząc usługi, o których mowa w art. 18 ust. 1 lub w art. 18c ust. 2 ustawy pobiera od osoby, dla której poszukuje zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub której udziela pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia, dodatkowe opłaty, inne niż wymienione w art. 85 ust. 2 pkt 7 ustawy;
- ten, kto świadcząc usługi, o których mowa w art. 18 ust. 1 lub w art. 18c ust. 2 ustawy, nie przestrzega zasady zakazu dyskryminacji ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, pochodzenie etniczne, narodowość, orientację seksualną, przekonania polityczne i wyznanie lub ze względu na przynależność związkową;
- ten, kto przed skierowaniem osoby do pracy (albo pracy tymczasowej) za granicą, nie przedstawia tej osobie na piśmie informacji o kosztach, opłatach i innych należnościach (w tym określonych w art. 85 ust. 2 pkt 7 ustawy) związanych z kierowaniem do pracy oraz podjęciem i wykonywaniem pracy za granicą;
- ten, kto będąc przedsiębiorcą zagranicznym, nie informuje w wyznaczonym terminie marszałka województwa o zmianie danych, o których mowa w art. 19i ust. 1 pkt 1–3 ustawy, lub o zaprzestaniu prowadzenia działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Grzywna nie niższa niż **4.000 zł**.

Karze podlega:

- ten, kto prowadząc agencję zatrudnienia świadczącą usługę, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1 lit. f, nie kieruje osoby do pracy za granicą bezpośrednio do pracodawcy zagranicznego lub nie zawiera z tą osobą pisemnej umowy, o której mowa w art. 85 ust. 2, lub zawiera tę umowę niezgodnie z warunkami określonymi w art. 85 ust. 2 ustawy;
- ten, kto prowadząc agencję zatrudnienia świadczącą usługę, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1 lit. f, nie zawiera z pracodawcą zagranicznym pisemnej umowy, o której mowa w art. 85 ust. 3, lub zawiera tę umowę niezgodnie z warunkami określonymi w art. 85 ust. 3 ustawy;
- ten, kto prowadząc agencję zatrudnienia świadczącą usługę, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1 lit. g, nie kieruje cudzoziemca do zatrudnienia lub innej

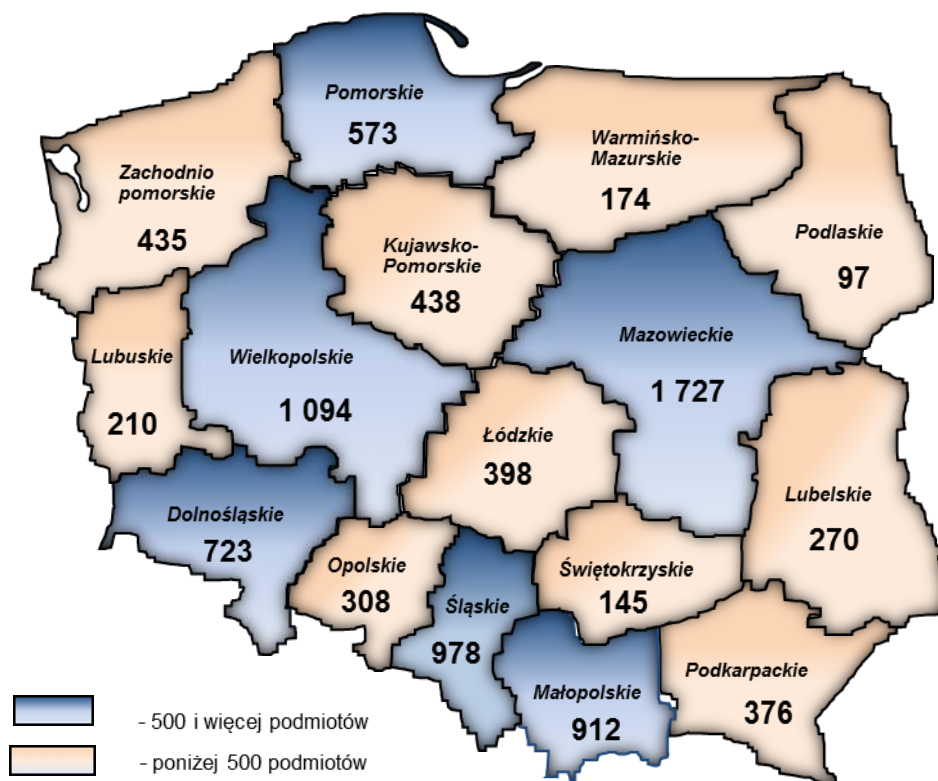
pracy zarobkowej bezpośrednio do podmiotów prowadzących działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub nie zawiera z cudzoziemcem umowy, o której mowa w art. 85a ust. 2, lub zawiera tę umowę niezgodnie z warunkami określonymi w art. 85a ust. 3, lub nie przedstawia cudzoziemcowi pisemnego tłumaczenia tej umowy, lub nie przedstawia cudzoziemcowi lub podmiotowi pisemnej informacji, o której mowa w art. 85a ust. 5, lub nie prowadzi wykazów, o których mowa w art. 85a ust. 6 ustawy.

3. Grzywna w wysokości od **3.000** do **10.000zł**, której podlega ten, kto bez wymaganego wpisu do rejestru agencji zatrudnienia prowadzi agencję zatrudnienia, świadcząc usługi w zakresie doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego lub pośrednictwa pracy z wyłączeniem kierowania osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych.
4. Grzywna w wysokości od **3.000** do **100.000zł**, której podlega ten, kto bez wymaganego wpisu do rejestru agencji zatrudnienia prowadzi agencję zatrudnienia, świadcząc usługi w zakresie pracy tymczasowej lub pośrednictwa pracy w zakresie kierowania osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych.
5. Karom grzywny, wymienionym w pkt 3 i 4, podlega również ten, kto prowadząc przedsiębiorstwo zagraniczne przed rozpoczęciem działalności w zakresie pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego lub poradnictwa zawodowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie złożył zawiadomienia, o którym mowa w art. 19i ust. 1, marszałkowi województwa właściwemu ze względu na miejsce świadczenia usług.

3. DZIAŁALNOŚĆ AGENCJI ZATRUDNIENIA W 2017 R.

Na koniec 2017 r. funkcjonowało w kraju **8 858** podmiotów posiadających wpis do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. Liczba ta wzrosła o 1 374 agencje zatrudnienia w stosunku do 2016 r. (7 484).

Kartogram 1. Liczba podmiotów posiadających wpis do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia wg województw. Stan w dniu 31.12.2017 r.

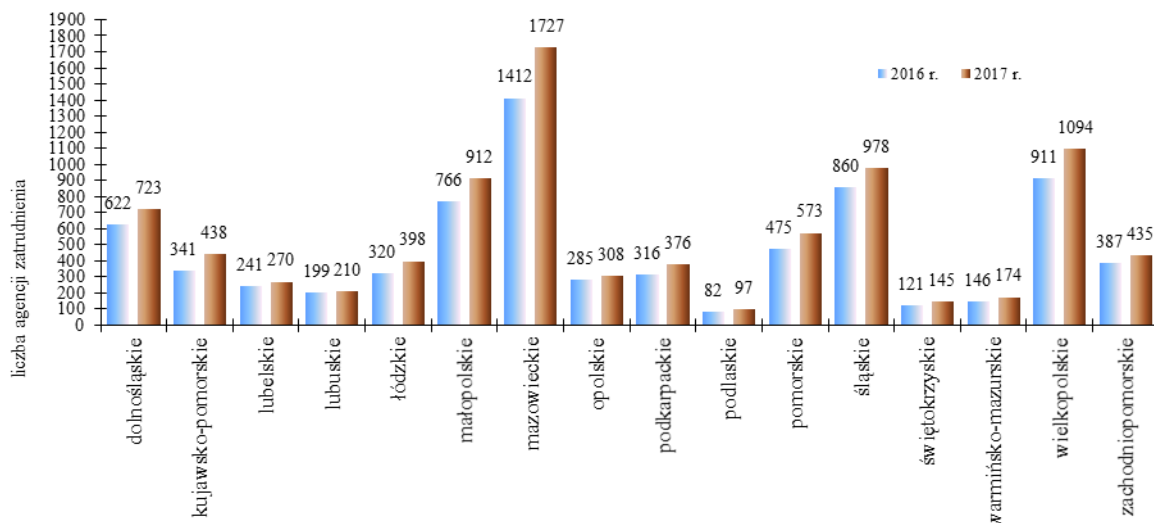

Widoczne na mapie duże regionalne zróżnicowanie pod względem liczby podmiotów posiadających status agencji zatrudnienia w poszczególnych województwach uwarunkowane jest między innymi dużą koncentracją podmiotów gospodarczych oraz stopniem rozwoju poszczególnych regionów, a co za tym idzie zapotrzebowaniem na „usługi zatrudnieniowe”.

Najwięcej podmiotów posiadających wpis do rejestru agencji zatrudnienia działa w województwach: mazowieckim (1 727), wielkopolskim (1 094), śląskim (978) i małopolskim (912).

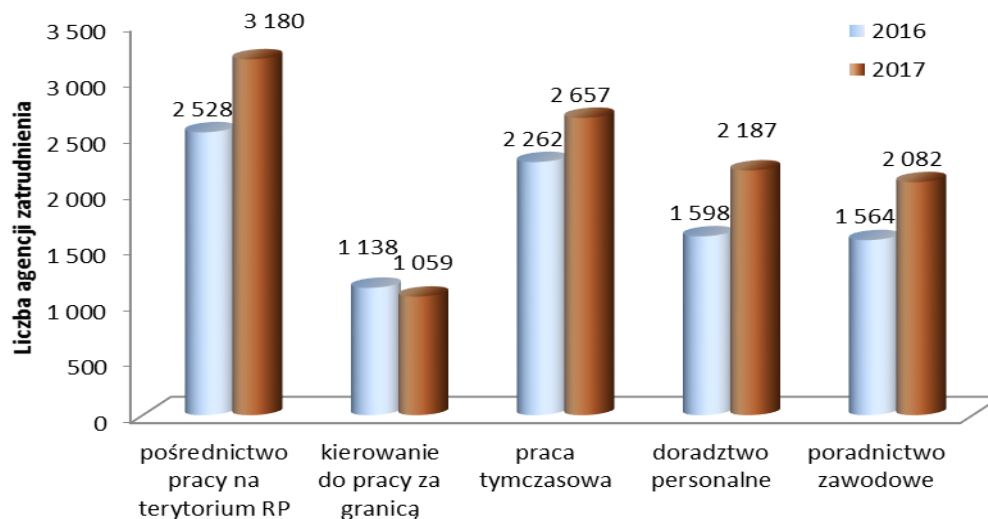
W woj. podlaskim, świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim liczba tych podmiotów była zdecydowanie mniejsza i wynosiła odpowiednio: 97, 145 oraz 174.

Wykres 1. Liczba agencji zatrudnienia zarejestrowanych w latach 2016-2017 w podziale na województwa.

We wszystkich województwach nastąpił w 2017 r. przyrost liczby agencji zatrudnienia w stosunku do roku poprzedniego. Największy wzrost liczby agencji nastąpił w województwie mazowieckim (315), wielkopolskim (183) i małopolskim (146). Najmniej agencji przybyło w woj. lubuskim (11), podlaskim (15), opolskim (23) i świętokrzyskim (16).

Wykres 2. Struktura usług świadczonych przez agencję zatrudnienia w latach 2016-2017 r.

Na podstawie powyższego wykresu należy stwierdzić, że spośród 8 858 zarejestrowanych na koniec 2017 r. agencji zatrudnienia, 3 180 (36%) świadczyło usługi pośrednictwa pracy na terenie Polski, 2 657 (30%) pracę tymczasową. Są to dwie najpopularniejsze usługi, które również w 2016 r. były najliczniej świadczone. Najmniej liczną grupą usług realizowanych przez agencje zatrudnienia było kierowanie do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych (1 059 agencji, stanowiących 12%).

Biorąc pod uwagę strukturę usług zauważalny jest przyrost liczby agencji zatrudnienia w 2017 r. w porównaniu do poprzedniego roku, w zakresie czterech świadczonych usług, tj. pośrednictwa pracy na terenie kraju, pracy tymczasowej, doradztwa personalnego i poradnictwa zawodowego. Jedynie w przypadku agencji zatrudnienia świadczących usługę

kierowania do pracy za granicą nastąpił spadek o 79 agencji. Najliczniejszy przyrost nastąpił w przypadku pośrednictwa pracy na terenie kraju (+652) i doradztwa personalnego (+589). Dla poradnictwa zawodowego przyrost nastąpił o 518 a dla pracy tymczasowej o 395.

Tabela 1. Liczba agencji zatrudnienia wg świadczonych usług w 2017 r. w podziale na województwa.

Lp.	Województwo	Agencje zatrudnienia ogółem	Z liczby ogółem świadczące usługę:				
			pośrednictwa pracy na terenie RP	kierowania do pracy za granicą	pracy tymczasowej	doradztwa personalnego	poradnictwa zawodowego
1	Dolnośląskie	723	305	97	278	181	155
2	Kujawsko-pomorskie	438	144	32	147	87	99
3	Lubelskie	270	141	32	84	78	120
4	Lubuskie	210	100	35	95	70	61
5	Łódzkie	398	189	53	177	134	149
6	Małopolskie	912	277	90	213	188	177
7	Mazowieckie	1 727	712	137	540	563	383
8	Opolskie	308	108	119	101	94	69
9	Podkarpackie	376	67	18	40	49	65
10	Podlaskie	97	43	2	30	22	28
11	Pomorskie	573	251	132	209	150	138
12	Śląskie	978	291	125	290	191	187
13	Świętokrzyskie	145	59	24	43	38	49
14	Warmińsko-mazurskie	174	79	31	51	52	68
15	Wielkopolskie	1 094	313	60	275	218	245
16	Zachodniopomorskie	435	101	72	84	72	89
Polska		8 858	3 180	1 059	2 657	2 187	2 082

Z powyższego zestawienia wynika, iż usługi z zakresu pośrednictwa pracy na terenie Polski najliczniej świadczone były w województwach: mazowieckim (712) i wielkopolskim (313), tj. w województwach posiadających największą liczbę agencji zatrudnienia. Woj. podlaskie zgłosiło jedynie 43 agencje świadczenie tej usługi.

Największą liczbę agencji kierujących do pracy za granicą posiadało woj. mazowieckie (137) i pomorskie (132) i. W woj. podlaskim tę usługę prowadziły tylko 2 agencje.

Usługa pracy tymczasowej najpopularniejsza była w woj. mazowieckim (540) i śląskim (290); natomiast w województwie podlaskim tę usługę świadczyły jedynie 30 agencje zatrudnienia.

Usługi doradztwa personalnego oraz poradnictwa zawodowego świadczone były najliczniej przez agencje zatrudnienia w woj. mazowieckim (odpowiednio 563 i 838).

Aplikacja obsługująca STOR (w tym rejestr agencji zatrudnienia) umożliwia pozyskanie danych o agencjach zatrudnienia w zakresie prawnej formy prowadzonej działalności. Dane te w podziale na województwa przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 2. Podmioty posiadające wpis do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia wg prawnej formy działalności na koniec 2017 r. w podziale na województwa.

Lp.	Forma prawna działalności podmiotów	Liczba podmiotów																
		Polska	Dołnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
1	spółki z o.o.	4 033	356	156	102	95	160	444	966	126	186	30	272	469	54	54	400	163
2	osoba fizyczna	3 200	255	188	109	79	176	329	505	128	103	35	216	345	65	65	417	185
3	spółki komandytowe	340	44	14	4	10	11	18	91	19	3	2	11	17	2	0	83	11
4	bez szczególnej formy prawnej	336	14	35	7	4	6	36	12	10	12	10	14	70	2	29	59	16
5	spółki cywilne	210	11	12	4	6	12	20	36	13	6	2	15	21	3	5	27	17
6	fundacje	203	11	9	22	4	12	21	26	2	10	4	13	13	6	3	35	12
7	stowarzyszenia	201	6	14	9	6	7	16	26	2	24	7	11	16	6	11	27	13
8	spółki akcyjne	78	13	0	2	1	2	5	15	3	7	1	6	10	2	0	9	2
9	spółki jawne	77	2	5	1	1	5	7	21	2	9	2	4	6	1	2	7	2
10	uczelnie	31	4	1	4	0	1	1	6	0	5	0	4	1	0	0	1	3
11	spółdzielnie	30	3	1	1	0	0	5	4	1	2	1	3	3	0	0	5	1
12	państwowe jednostki organizacyjne	20	0	0	1	0	1	4	0	0	1	0	0	0	0	0	13	0
13	gminne samorządowe jednostki organizacyjne	9	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	1	0	4	1
14	samorządy gospodarcze i zawodowe niewpisane do KRS	9	1	0	1	0	1	0	2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
15	federacje/konfederacje związków pracodawców	8	1	1	1	0	0	2	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1
16	wspólnoty samorządowe	8	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	3	2
17	związki zawodowe	8	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2
18	kościół katolicki	7	0	2	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0
19	przedstawiciele zagraniczne	6	0	0	0	0	1	0	3	1	0	0	1	0	0	0	0	0
20	oddziały zagranicznych przedsiębiorców	5	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	0	0	0	1
21	izby gospodarcze	4	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0
22	organizacje społeczne oddzielnie niewymienione	4	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0

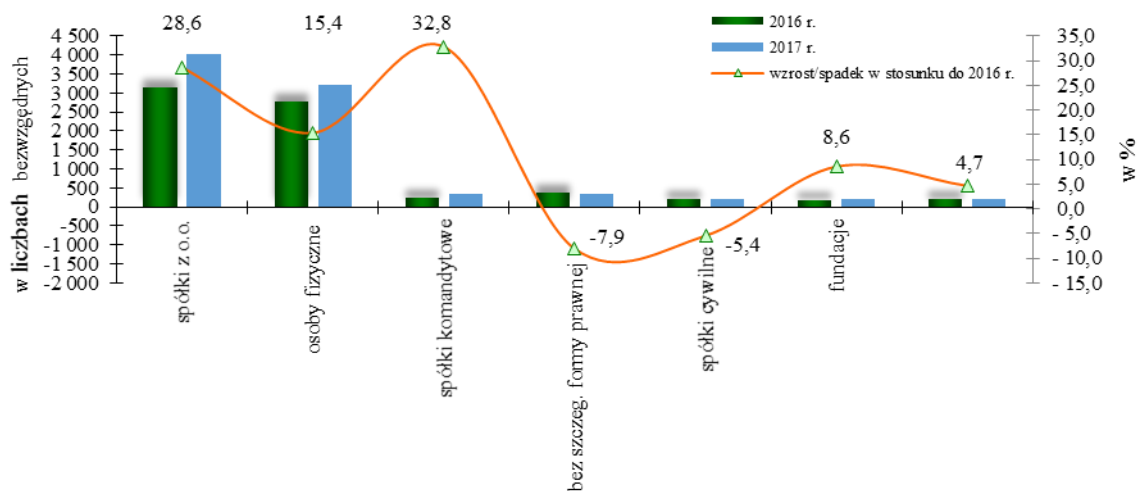
MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ – DEPARTAMENT RYNKU PRACY
 Informacja o działalności agencji zatrudnienia w 2017 r.

	niewpisane do KRS																	
23	spółki przewidziane w przepisach innych ustaw niż ksh i kc lub formy prawne, do których stosuje się przepisy o spółkach	4	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0
24	niepubliczne zespoły szkół i placówek systemu oświaty	3	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25	spółki komandytowo-akcyjne	3	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
26	wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne	3	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0
27	inne niepubliczne jednostki organizacyjne systemu oświaty	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
28	inne organizacje społeczne lub zawodowe	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
29	niepubliczne placówki systemu oświaty	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
30	powiatowe samorządowe jednostki organizacyjne	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
31	przedsiębiorstwa państwowe	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
32	fundusze	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	izby rzemieślnicze	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
34	jednostki organizacyjne związków zawodowych posiadające osobowość prawną	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35	organy władzy, administracji rządowej	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
36	przedsiębiorstwa zagraniczne	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
37	publiczne szkoły podstawowe	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
38	publiczne	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	zespoły szkół i placówek systemu oświaty																	
39	sądy i trybunały	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Ogółem:		8 858	723	438	270	210	398	912	1 728	308	376	97	573	978	145	174	1 094	434

Najbardziej popularną prawną formą występującą wśród podmiotów posiadających status agencji zatrudnienia była spółka z o.o. (4 033). Najwięcej spółek z o.o. funkcjonowało w województwach: mazowieckim (966) i śląskim (469). Drugą w kolejności formą prowadzonej działalności – równie popularną – jest działalność gospodarcza prowadzona przez osobę fizyczną (3 200). Najwięcej tych podmiotów występowało w województwach: mazowieckim (505) i wielkopolskim (417). Łącznie te dwie powyższe formy stanowiły ok. 82% ogólnej liczby agencji zatrudnienia.

Wykres 3. Najczęściej występująca forma prawna prowadzonej działalności. Stan w końcu 2017 r.

Powyższy wykres prezentuje liczby podmiotów zarejestrowanych w poszczególnych formach prawnych działalności w 2017 r. w odniesieniu do 2016 r. dla najczęściej występujących form prawnych, tj. powyżej 200 podmiotów w poszczególnej formie prawnej. Porównując liczbę podmiotów w poszczególnych formach prawnych do roku poprzedniego widoczne są zmiany w zakresie od -7,9% do 32,8%. Największy bezwzględny przyrost nastąpił dla spółek z o.o. i wyniósł 898 podmiotów. Największy procentowy przyrost wynoszący 32,8% zauważalny jest dla spółek komandytowych, których liczba wzrosła z 256 do 340.

3.1. Działalność agencji zatrudnienia w zakresie pośrednictwa pracy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Pośrednictwo pracy jest usługą rynku pracy polegającą w szczególności na udzielaniu pomocy:

- osobom w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz,
- pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych.

Działalność agencji zatrudnienia w zakresie tej usługi stanowi uzupełnienie publicznego pośrednictwa pracy realizowanego przez powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy.

Przedstawione dane w niniejszym rozdziale dotyczą jedynie pośrednictwa pracy na terenie Polski. Informacja o pośrednictwie w zakresie kierowania do pracy za granicą oraz pracy tymczasowej została zawarta w dalszych rozdziałach.

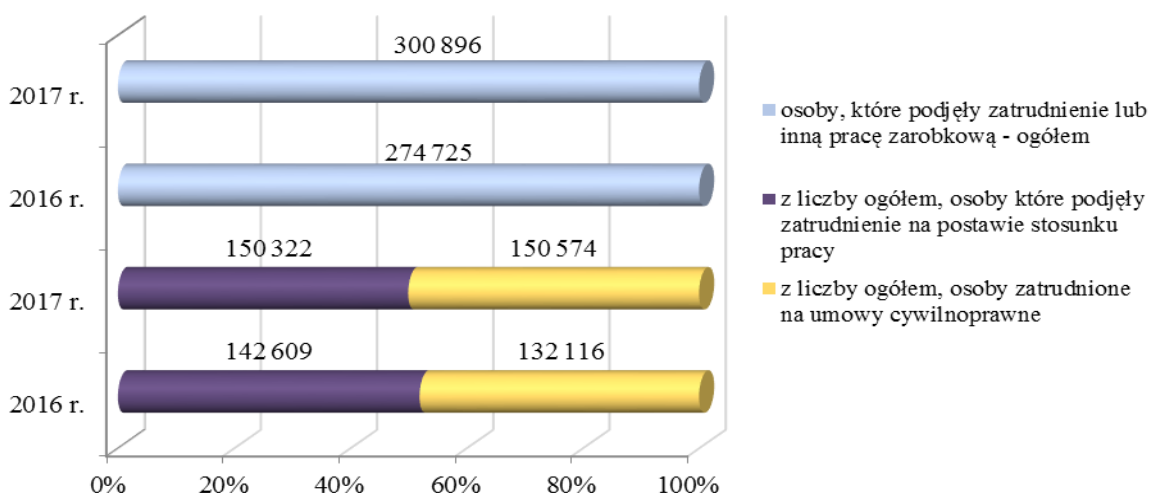
W wyniku świadczonej usługi pośrednictwa pracy zatrudnienie lub inną pracę zarobkową na terenie Polski w okresie 2017 r. otrzymało **300 896** osób. W porównaniu do 2016 r. liczba zatrudnionych nieznacznie wzrosła o 26 171 osób (274 725).

Tabela 3. Zbiornicze wyniki działalności agencji zatrudnienia w zakresie pośrednictwa pracy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w 2016 r.

Wyszczególnienie	Ogółem
Liczba osób, które podjęły zatrudnienie lub inną pracę zarobkową za pośrednictwem agencji	300 896
w tym liczba osób, które podjęły pracę na podstawie stosunku pracy	150 322

Osoby, które podjęły pracę na podstawie stosunku pracy, tj. 150 322 osoby – stanowiły ok. 50% ogółu osób zatrudnionych w kraju za pośrednictwem agencji zatrudnienia. W stosunku do roku 2016 liczba tych osób wzrosła o 7 713.

Wykres 4. Struktura zatrudnienia pozyskanego za pośrednictwem agencji zatrudnienia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w 2017 r. i 2016 r.

Należy zauważyć, że w 2017 r. osoby zatrudnione na umowy cywilnoprawne (150 574) nieznacznie tylko przewyższyły osoby świadczące pracę na podstawie stosunku pracy (150 322). W roku poprzednim liczba osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych wyniosła 132 116 osób, co stanowiło 48% ogółu zatrudnionych.

Tabela 4. Osoby, które podjęły zatrudnienie lub inną pracę zarobkową za pośrednictwem agencji zatrudnienia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, w 2017 r. wg województw.

Lp.	Województwo	Osoby, które podjęły zatrudnienie lub inną pracę zarobkową	
		ogółem	w tym osoby, które podjęły pracę na podstawie stosunku pracy
1	Dolnośląskie	32 545	13 967
2	Kujawsko-pomorskie	16 181	6 837
3	Lubelskie	4 585	2 600
4	Lubuskie	5 869	5 514
5	Łódzkie	8 419	1 979
6	Małopolskie	33 756	12 299
7	Mazowieckie	122 802	69 651
8	Opolskie	2 330	569
9	Podkarpackie	2 620	1 804
10	Podlaskie	2 267	1 257
11	Pomorskie	8 681	3 498
12	Śląskie	33 154	18 091
13	Świętokrzyskie	1 920	815
14	Warmińsko-mazurskie	2 146	1 352
15	Wielkopolskie	16 782	7 657
16	Zachodniopomorskie	6 839	2 432
	Polska	300 896	150 322

Najwięcej osób otrzymało pracę na terenie kraju za pośrednictwem agencji zatrudnienia w województwie mazowieckim (122 802). W tym województwie wykazanych zostało najwięcej osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy. Najmniej osób podjęło pracę w województwie świętokrzyskim (1 920).

Tabela 5. Zatrudnienie wg grup zawodów w wyniku pośrednictwa pracy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w 2017 r. *)

Lp.	Nazwa grupy elementarnej zawodu	Ogółem
1	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	30 545
2	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	22 504
3	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	16 357
4	Ręczni pakowacze i znakowacze	15 069
5	Magazynierzy i pokrewni	13 238
6	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	12 984

**) W tabeli uwzględniono grupy zawodów, w których zatrudnienie otrzymało powyżej 10 tys. osób.*

Z powyższego zestawienia wynika, że najbardziej popularnymi zawodami, tak jak w roku poprzednim, były zawody fizyczne niewymagające dużych kwalifikacji.

Najwięcej osób znalazło zatrudnienie w poniższych trzech grupach zawodów, tj. jako robotnicy wykonujący proste prace (30 545), robotnicy pracujący przy przeładunku towarów (22 504) oraz sprzedawcy sklepowi/ekspedienci (16 357). W 2016 r. najliczniejszą grupę zawodową byli pracownicy wykonujący proste prace w przemyśle (22 568).

Szczegółowe dane o zatrudnieniu wg grup zawodów w wyniku pośrednictwa pracy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w 2017 r. zawiera **załącznik nr 1**.

3.2. Działalność agencji zatrudnienia w zakresie kierowania osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych.

Usługa ta należy do kategorii usług pośrednictwa pracy lecz ze względu na swoją specyfikę, agencja zatrudnienia zobowiązana jest do składania odrębnej informacji z działalności w tym zakresie. Należy nadmienić, iż realizowana przez agencje zatrudnienia procedura kierowania do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych odbywa się w trybie art. 85 ustawy.

Ogólna liczba osób skierowanych przez agencje zatrudnienia do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych w 2017 r. wyniosła – **163 146** i w stosunku do poprzedniego roku wzrosła o 14 511 (w 2016 r. liczba ta wyniosła **148 635** osób).

Tabela 6. Osoby skierowane do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych za pośrednictwem agencji zatrudnienia w 2017 r. w poszczególnych województwach.

Lp.	Województwo	Osoby, które podjęły pracę za granicą u pracodawców zagranicznych			
		Ogółem	z liczby ogółem osoby, które podjęły pracę na okres		
			do 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	powyżej 12 miesięcy
1	Dolnośląskie	21 983	10 199	10 808	976
2	Kujawsko-pomorskie	1 064	698	312	54
3	Lubelskie	1 296	958	328	10
4	Lubuskie	1 217	374	562	281
5	Łódzkie	1 482	1 270	172	40
6	Małopolskie	5 805	3 723	1 759	323
7	Mazowieckie	13 467	7 292	4 996	1 179
8	Opolskie	50 192	25 765	19 638	4 789
9	Podkarpackie	2 780	2 030	748	2
10	Podlaskie	71	48	23	0
11	Pomorskie	21 300	10 684	10 224	392
12	Śląskie	19 141	10 095	7 285	1 761
13	Świętokrzyskie	400	263	81	56
14	Warmińsko-mazurskie	2 498	943	1 343	212
15	Wielkopolskie	7 163	3 158	3 681	324
16	Zachodniopomorskie	13 287	6 228	6 473	586
	Polska	163 146	83 728	68 433	10 985

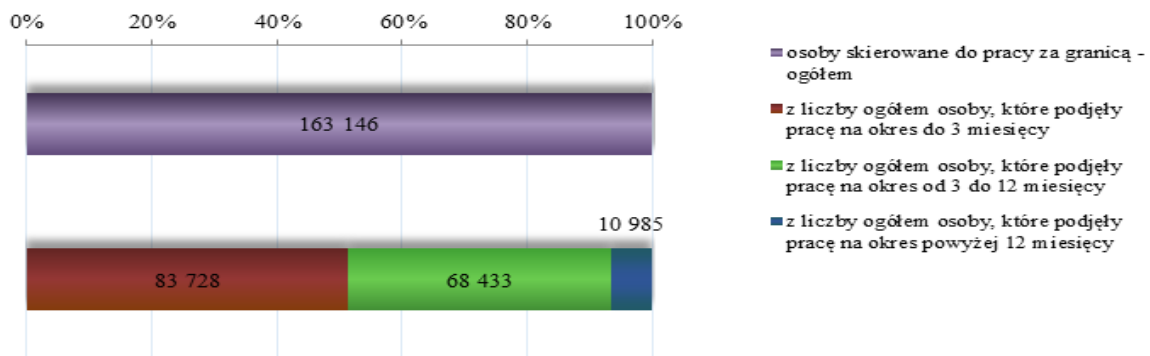
Najwięcej osób do pracy za granicą skierowały agencje zatrudnienia w województwie opolskim (50 192), pomorskim (21 300), dolnośląskim (21 983) oraz śląskim (19 141).

Warto zauważyć, że w woj. opolskim, dolnośląskim i śląskim osoby posiadają liczne kontakty z niemieckimi pracodawcami, natomiast w woj. pomorskim funkcjonuje najliczniejsza grupa agencji świadczących pośrednictwo pracy w branży morskiej.

Podobna zależność wśród ww. województw występowała również w poprzednich latach.

Najmniej liczna grupa osób została zatrudniona za granicą za pośrednictwem agencji zatrudnienia w województwie podlaskim (71).

Wykres 5. Osoby skierowane do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych za pośrednictwem agencji zatrudnienia w 2017 r.

Z powyższego wykresu wynika, że najpopularniejszymi umowami zatrudnieniowymi zawierzanymi z osobami kierowanymi do pracy za granicą w 2017 r. – podobnie jak w roku poprzednim - były umowy zawierane na krótki okres czasu, tj. do 3 miesięcy. W tym przedziale czasowym zatrudnienie otrzymała najliczniejsza grupa osób, tj. 83 728 (51%). Natomiast najmniej osób zostało skierowanych na okres powyżej 12 miesięcy (10 985 co stanowiło 7%). W poprzednim roku grupy tych pracowników wynosiły odpowiednio: 78 335 i 9 935 osób.

Tabela 7. Zatrudnienie wg grup zawodów w zakresie kierowania osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych w 2017 r. *)

Lp.	Nazwa grupy elementarnej zawodu	Ogółem
1	Magazynierzy i pokrewni	18 879
2	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	15 986
3	Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie	13 948
4	Marynarze i pokrewni (z wyłączeniem sił zbrojnych)	12 413
5	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	11 823
6	Ręczni pakowacze i znakowacze	8 111

7	Oficerowie pokładowi, piloci żeglugi i pokrewni	6 367
---	---	-------

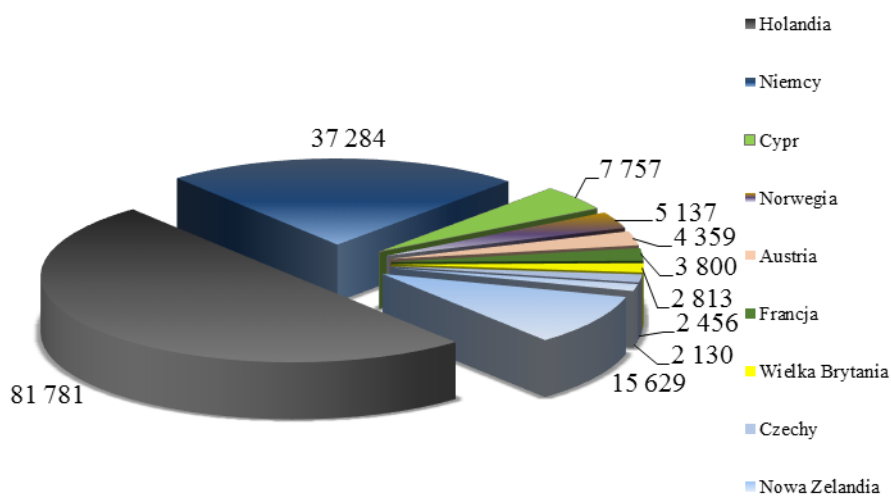
**) W tabeli uwzględniono grupy zawodów, w których zatrudnienie otrzymało powyżej 5 tys. osób.*

Najliczniejszą grupą osób, która otrzymała zatrudnienie za granicą były osoby zatrudnione jako magazynierzy i pokrewni (18 879), robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle (15 986), Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie (13 948) oraz marynarze i pokrewni (12 413). Pracownicy zatrudnieni w rolnictwie (robotnicy i ogrodnicy) oraz pracownicy branży morskiej (marynarze, oficerowie pokładowi, piloci żeglugowi i pokrewni) utrzymują się już od wielu lat na czele najpopularniejszych zawodów wśród osób kierowanych do pracy za granicą.

Kompletne dane o zatrudnieniu wg grup zawodów w wyniku pośrednictwa agencji pośrednictwa do pracy za granicą w 2017 r. zawiera **załącznik nr 2**.

Do krajów, których rynki pracy były najpopularniejsze dla osób kierowanych przez agencje zatrudnienia do pracy za granicą w 2017 r., zaliczają się kraje Unii Europejskiej/Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Podobnie sytuacja przedstawiała się w latach poprzednich.

Wykres 6. Kraje, do których agencje zatrudnienia kierowały najwięcej osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych w 2017 r.^{*)}

**) Uwzględniono kraje, w których zatrudnienie otrzymało powyżej 2 tys. osób.*

Najwięcej osób podjęło zatrudnienie w Holandii (81 781) oraz Niemczech (37 284). Znaczna grupa osób wyjechała także do pracy na Cypr (7 757) i do Norwegii (5 137). Podobna tendencja zatrudnieniowa w ww. krajach zaznaczyła się również w roku ubiegłym.

Kompletny wykaz 64 krajów, do których w 2017 r. agencje zatrudnienia kierowały osoby do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych, zawiera **załącznik nr 3**.

3.3. Działalność agencji zatrudnienia w zakresie pracy tymczasowej.

Usługa pracy tymczasowej polega na zatrudnianiu pracowników tymczasowych i kierowaniu tych osób oraz osób niebędących pracownikami do wykonywania pracy tymczasowej na rzecz i pod kierownictwem pracodawcy użytkownika.

Pracownik tymczasowy może wykonywać zadania o charakterze sezonowym, okresowym, doraźnym lub takie, których terminowe wykonanie przez pracowników zatrudnionych przez pracodawcę użytkownika nie byłoby możliwe oraz te, których wykonanie należy do obowiązków nieobecnego pracownika zatrudnionego przez pracodawcę użytkownika.

Agencja pracy tymczasowej zatrudnia pracowników tymczasowych na podstawie umowy o pracę na czas określony lub umowy cywilnoprawnej.

W 2017 r. agencje te skierowały do wykonywania pracy tymczasowej **863 825** osób i w stosunku do 2016 r. (795 779) liczba tych pracowników wzrosła o 68 046 osób.

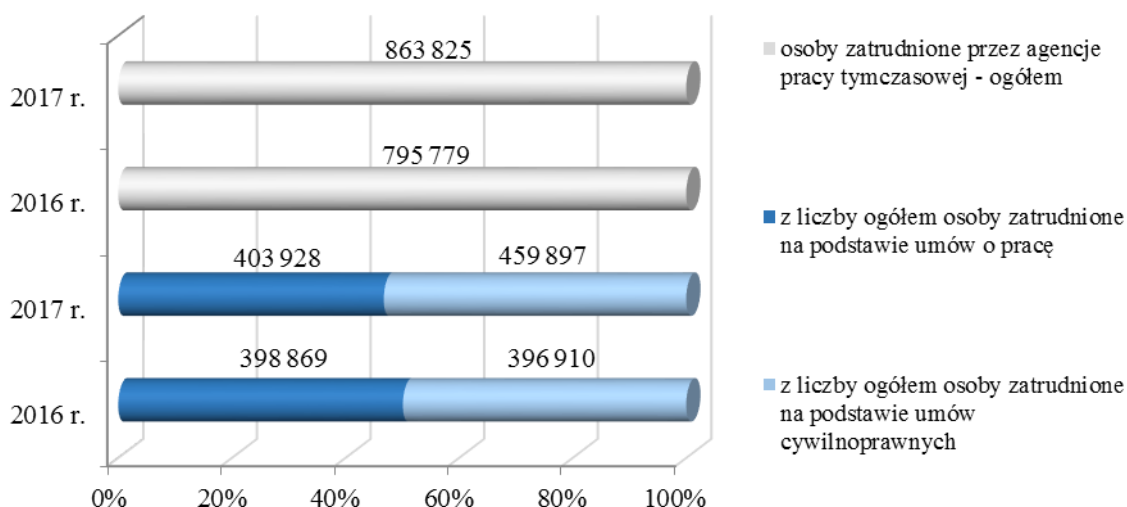
Tabela 8. Zbiorcze wyniki działalności agencji zatrudnienia w zakresie pracy tymczasowej w 2017 r.

Wyszczególnienie		Ogółem	w tym skierowane do zagranicznych pracodawców użytkowników	z liczby ogółem osoby o łącznym okresie pracy tymczasowej		
				do 3 miesięcy	powyżej 3 do 12 miesięcy	powyżej 12 miesięcy
Liczba osób skierowanych przez agencję zatrudnienia do wykonywania pracy tymczasowej		863 825	37 159	472 750	319 169	71 906
z tego	zatrudnionych w agencji zatrudnienia na podstawie umowy o pracę na czas określony	403 928	26 786	210 548	146 203	47 177
	niebędących pracownikami agencji zatrudnienia, skierowanych na podstawie umowy prawa cywilnego	459 897	13 331	262 202	172 966	24 729
Liczba pracodawców użytkowników korzystających z usług agencji zatrudnienia		22 154				
w tym liczba zagranicznych pracodawców użytkowników		5 196				

Liczba pracodawców użytkowników korzystających z usług agencji pracy tymczasowej w 2017 r. wyniosła 22 154 i w porównaniu z rokiem poprzednim (18 608) była większa o 3 546. Zagranicznych pracodawców było o 646 więcej niż w roku poprzednim, tj. 5 196.

Spośród wszystkich pracowników tymczasowych 37 159 osób podjęło pracę tymczasową u pracodawców zagranicznych (ok. 4% ogółu pracowników tymczasowych). W 2016 r. liczba ta wyniosła 40 525 osób.

Wykres 7. Działalność agencji zatrudnienia w zakresie pracy tymczasowej w 2017 r. i 2016 r.

Spośród wszystkich pracowników tymczasowych – 403 928 osoby zatrudnione zostały na podstawie umowy o pracę na czas określony, co stanowi ok. 47% wszystkich pracowników tymczasowych. W 2016 r. liczba ta stanowiła ok. 50% ogółu pracowników tymczasowych.

Należy zauważyć niewielki wzrost udziału osób kierowanych do pracy tymczasowej na podstawie umowy prawa cywilnego z 50% w 2016 r. do 53% w 2017 r.

Tabela 9. Liczba osób zatrudnionych przez agencje pracy tymczasowej na podstawie umowy o pracę, umowy prawa cywilnego oraz u pracodawców zagranicznych, w 2017 r. wg województw.

Lp.	Województwo	Liczba osób zatrudnionych przez agencję pracy tymczasowej			
		Ogółem	z ogółem osoby świadczące pracę		
			na podstawie umowy o pracę	na podstawie umowy prawa cywilnego	u pracodawcy zagranicznego
1	Dolnośląskie	135 320	59 873	75 447	2 890
2	Kujawsko-pomorskie	24 092	9 248	14 844	1 924
3	Lubelskie	44 796	5 975	38 821	416
4	Lubuskie	7 845	4 750	3 095	665
5	Łódzkie	80 032	38 448	41 584	281
6	Małopolskie	42 576	15 200	27 376	4 678
7	Mazowieckie	293 424	178 742	114 682	3 494
8	Opolskie	15 026	5 800	9 226	4 955
9	Podkarpackie	5 624	3 340	2 284	1 194
10	Podlaskie	6 058	1 489	4 569	0
11	Pomorskie	46 445	11 465	34 980	1 476
12	Śląskie	63 037	33 686	29 351	8 810
13	Świętokrzyskie	1 844	543	1 301	335
14	Warmińsko-mazurskie	5 680	2 577	3 103	715
15	Wielkopolskie	78 584	28 021	50 563	2 503
16	Zachodniopomorskie	13 442	4 771	8 671	2 823
	Polska	863 825	403 928	459 897	37 159

Z powyższych danych wynika, że najprężniej w zakresie pracy tymczasowej działają agencje na terenie woj. mazowieckiego. W tym województwie pracę tymczasową otrzymały 293 424

osób, tj. 34% ogółu pracowników tymczasowych. Kolejnym województwem z dużą liczbą pracowników tymczasowych jest woj. dolnośląskie (135 320). Pracownicy tymczasowi z powyższych województw stanowili najliczniejszą grupę również w 2016 r. (liczby pracowników tymczasowych w tych województwach stanowiły odpowiednio 291 045 i 133 027).

Najmniej osób podjęło pracę tymczasową w województwie świętokrzyskim (1 844). Także w poprzednim roku liczba pracowników tymczasowych w powyższym województwie uplasowała to województwo na ostatnim miejscu (1 296).

W woj. śląskim, opolskim i małopolskim skierowanych zostało najwięcej pracowników tymczasowych za granicę, odpowiednio 8 810, 4 955 i 4 678.

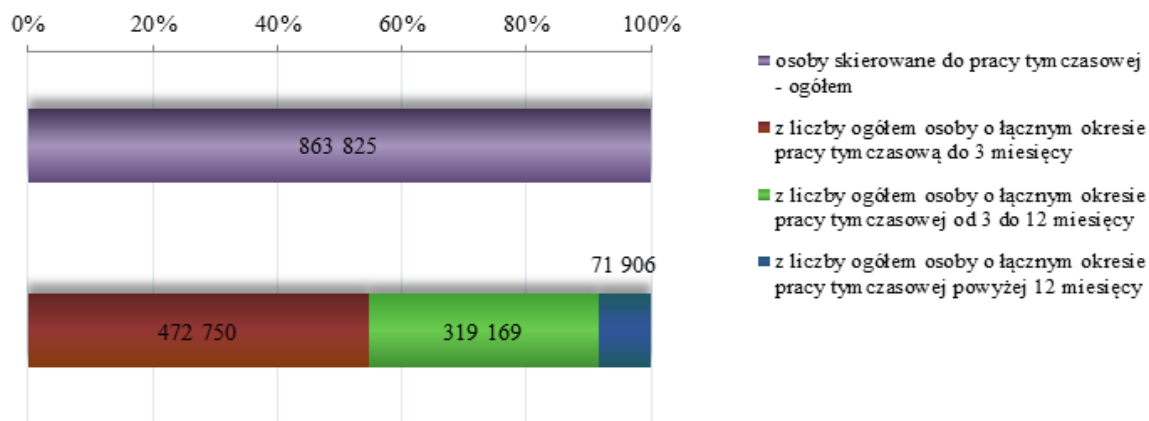
Tabela 10. Liczba pracodawców użytkowników korzystających z usług agencji zatrudnienia w zakresie pracy tymczasowej w 2017 r. wg województw.

Lp.	Województwo	Liczba pracodawców użytkowników	
		ogółem	w tym zagranicznych pracodawców użytkowników
1	Dolnośląskie	3 043	922
2	Kujawsko-pomorskie	1 282	408
3	Lubelskie	709	133
4	Lubuskie	378	174
5	Łódzkie	1 643	57
6	Małopolskie	1 524	478
7	Mazowieckie	5 688	356
8	Opolskie	763	394
9	Podkarpackie	199	71
10	Podlaskie	233	0
11	Pomorskie	1 188	116
12	Śląskie	2 216	921
13	Świętokrzyskie	134	81
14	Warmińsko-mazurskie	484	342
15	Wielkopolskie	1 612	218
16	Zachodniopomorskie	1 058	525
Polska		22 154	5 196

Najwięcej pracodawców użytkowników, tj. podmiotów, do których kierowani byli pracownicy tymczasowi – funkcjonowało w województwie mazowieckim (5 688) i dolnośląskim (3 043), natomiast najmniej w województwie świętokrzyskim (134) i podkarpackim (199).

Największą liczbę kontaktów z zagranicznymi pracodawcami użytkownikami wykazały agencje zatrudnienia na terenie województwa dolnośląskiego (922) i śląskiego (921), natomiast brak współpracy z zagranicznymi pracodawcami wykazały agencje zatrudnienia na terenie województwa podlaskiego (0).

Wykres 8. Osoby skierowane do pracy tymczasowej w 2017 r. na okres: do 3 miesięcy, od 3 miesięcy do 12 miesięcy oraz powyżej 12 miesięcy.

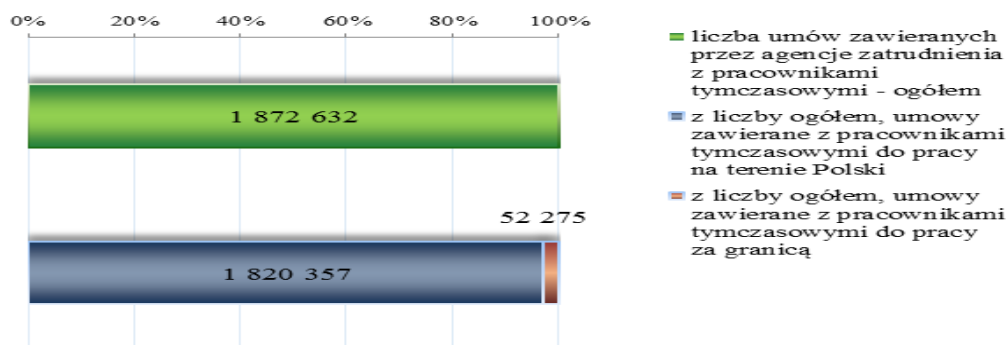
Wśród pracowników tymczasowych – 472 750 osób legitymowało się łącznym okresem zatrudnienia nieprzekraczającym 3 miesięcy (55%). Zatrudnienie w przedziale powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy posiadało 319 169 pracowników tymczasowych (37%). Natomiast łączny okres pracy powyżej 12 miesięcy posiadało 72 396 osoby (8%). Podobne zależności dotyczące liczebności pracowników tymczasowych w wyszczególnionych okresach zatrudnienia występowały w latach poprzednich.

*

Ogólna liczba umów zawieranych przez agencje zatrudnienia z pracownikami tymczasowymi w okresie sprawozdawczym wyniosła **1 872 632** umowy. Na jednego pracownika tymczasowego przypada łącznie prawie 2,2 umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej.

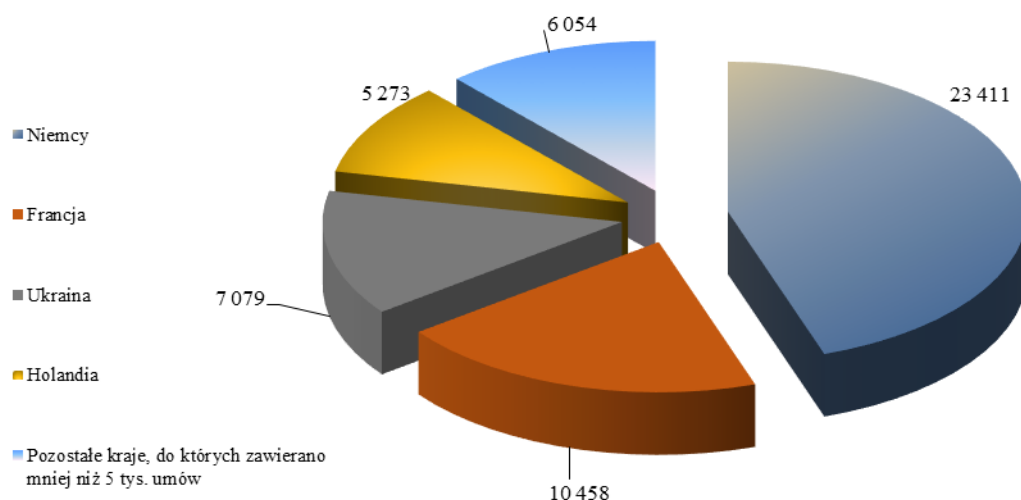
W 2016 r. ogólna liczba umów zawieranych przez agencje zatrudnienia z pracownikami tymczasowymi wyniosła 2 011 002 umów, tj. o 138 370 więcej niż w roku 2016. Wówczas na jednego pracownika tymczasowego przypadało 2,5 umowy.

Wykres 9. Liczba zawieranych przez agencje zatrudnienia umów o pracę tymczasową w podziale na zatrudnienie w kraju oraz za granicą w 2017 r.

Podobnie jak w poprzednich latach, gros pracowników tymczasowych w 2017 r. otrzymało zatrudnienie w Polsce. Ok. 97,2% zawartych przez agencje zatrudnienia umów o pracę oraz umów cywilnoprawnych dawało zatrudnienie na terenie Polski. Jedynie w ramach ok. 2,8% zawartych umów osoby były kierowane do zagranicznych pracodawców użytkowników za granicę.

Wykres 10. Umowy zawierane przez agencje zatrudnienia do pracy za granicą w 2017 r. z podaniem państwa zatrudnienia^{*)}

^{*)} Uwzględniono kraje, w których zatrudnienie otrzymało powyżej 5 tys. osób (z wyłączeniem Polski).

Z ogólnej liczby umów o świadczenie pracy tymczasowej za granicą Polski (52 275), najwięcej umów zawieranych było przez agencje zatrudnienia kierujące pracowników do pracy w Niemczech (23 411) oraz we Francji (10 458). W wyniku zawieranych umów pracownicy tymczasowi kierowani byli do pracy za granicą w 31 państwach.

Pełny wykaz liczby umów zawieranych z pracownikami tymczasowymi z podaniem państwa zatrudnienia w 2017 r. przedstawia **załącznik nr 4**.

Tabela 11. Umowy zawierane przez agencje zatrudnienia wg grup zawodów w 2017 r. ^{*)}

Lp.	Nazwa grupy elementarnej zawodu	Liczba zawieranych umów
1	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	322 367
2	Magazynierzy i pokrewni	221 543
3	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	184 331
4	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	117 469
5	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	93 136
6	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	89 487
7	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	88 549
8	Ręczni pakowacze i znakowacze	88 020
9	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	75 898

10	Pracownicy ochrony osób i mienia	50 983
----	----------------------------------	--------

**) W tabeli uwzględniono grupy zawodów, dla których umowy zawarto powyżej 50 tys. razy.*

Największą liczbę umów o pracę tymczasową wystawiono dla grupy zawodu: pracownicy wykonujący dorywcze prace proste (322 367), magazynierzy i pokrewni (221 543) oraz robotnicy przy pracach prostych w przemyśle (184 331). Podobne zależności w zatrudnianiu pracowników do prostych prac fizycznych dało się zauważyć w roku 2016.

Kompletne dane o zawieranych umowach dot. pracy tymczasowej ze wskazaniem nazwy grupy zawodu w 2017 r. przedstawia **załącznik nr 5**.

3.4. Działalność agencji zatrudnienia w zakresie doradztwa personalnego.

Doradztwo personalne jest usługą skierowaną dla pracodawców polegającą na analizie zatrudnienia u pracodawcy, wskazywaniu źródeł i metod pozyskiwania kandydatów do pracy oraz weryfikacji kandydatów pod względem oczekiwanych kwalifikacji.

Z przekazanych przez agencje zatrudnienia danych za 2017 r. wynika, że **40 430** pracodawców skorzystało z usługi doradztwa personalnego. W porównaniu z danymi za 2016 r. (35 459) liczba ta wzrosła o 4 971 pracodawców.

Tabela 12. Liczba pracodawców korzystających z usług doradztwa personalnego w 2017 r. wg województw.

Lp.	Województwo	Liczba pracodawców korzystających z usług doradztwa personalnego
1	Dolnośląskie	2 214
2	Kujawsko-pomorskie	392
3	Lubelskie	569
4	Lubuskie	764
5	Łódzkie	776
6	Małopolskie	2 268
7	Mazowieckie	23 135
8	Opolskie	779
9	Podkarpackie	898
10	Podlaskie	157
11	Pomorskie	920
12	Śląskie	2 561
13	Świętokrzyskie	596
14	Warmińsko-mazurskie	115
15	Wielkopolskie	3 361
16	Zachodniopomorskie	925
Polska		40 430

Z prowadzonych przez agencje zatrudnienia usług doradztwa personalnego najwięcej pracodawców skorzystało w województwie mazowieckim (23 135), co stanowi ok. 57% ogólnej liczby pracodawców, którzy korzystali z usług doradczych wszystkich agencji w Polsce. Najmniej pracodawców skorzystało z usług doradczych w woj. warmińsko-mazurskim (115) i podlaskim (157).

3.5. Działalność agencji zatrudnienia w zakresie poradnictwa zawodowego.

Usługa poradnictwa zawodowego świadczona przez agencje zatrudnienia skierowana jest dla popytowej i podażowej strony rynku pracy. Bezrobotni i poszukujący pracy mogą korzystać z pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia, informacji niezbędnych do podejmowania decyzji zawodowych w szczególności o zawodach, rynku pracy oraz możliwości szkolenia i kształcenia oraz grupowych porad zawodowych, zajęć aktywizujących w zakresie pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy.

Poradnictwo zawodowe skierowane do pracodawców polega na udzielaniu pomocy w doborze kandydatów do pracy, w szczególności na udzielaniu informacji i doradztwie w tym zakresie.

Liczba bezrobotnych i osób poszukujących pracy korzystających w 2017 r. z usług poradnictwa zawodowego wyniosła **266 051** i w porównaniu do danych z 2016 r. (218 288) wzrosła o 47 763 osoby. Szczegółowe dane z województw przedstawia tabela 13.

Natomiast z pomocy w doborze kandydatów do pracy skorzystało **31 561** pracodawców, tj. o 3 174 pracodawców więcej niż w roku poprzednim (28 387). Szczegółową informację nt. liczby pracodawców korzystających z usługi poradnictwa zawodowego w 2017 r. wg województw przedstawia tabela 14.

Tabela 13. Liczba bezrobotnych i osób poszukujących pracy korzystających z usług poradnictwa zawodowego w 2017 r., wg województw.

Lp.	Województwo	Liczba bezrobotnych i poszukujących pracy korzystających z usług poradnictwa zawodowego
1	Dolnośląskie	14 098
2	Kujawsko-pomorskie	11 951
3	Lubelskie	16 153
4	Lubuskie	2 269
5	Łódzkie	9 094
6	Małopolskie	12 071
7	Mazowieckie	106 376
8	Opolskie	3 054
9	Podkarpackie	7 849
10	Podlaskie	4 665
11	Pomorskie	14 399
12	Śląskie	18 051
13	Świętokrzyskie	5 216
14	Warmińsko-mazurskie	6 865
15	Wielkopolskie	25 796
16	Zachodnio-pomorskie	8 144
Polska		266 051

Z usług poradnictwa zawodowego najwięcej bezrobotnych i poszukujących pracy skorzystało w województwie mazowieckim (106 376) i wielkopolskim (25 796). Natomiast najmniej bezrobotnych skorzystało z poradnictwa zawodowego w województwie lubuskim (2 269) i opolskim (3 054).

Tabela 14. Liczba pracodawców korzystających z poradnictwa zawodowego agencji zatrudnienia w doborze kandydatów do pracy w 2017 r. wg województw.

Lp.	Województwo	Liczba pracodawców korzystających z usługi poradnictwa zawodowego
1	Dolnośląskie	792
2	Kujawsko-pomorskie	2 777
3	Lubelskie	843
4	Lubuskie	200
5	Łódzkie	680
6	Małopolskie	994
7	Mazowieckie	16 465
8	Opolskie	93
9	Podkarpackie	1 020
10	Podlaskie	700
11	Pomorskie	914
12	Śląskie	2 393
13	Świętokrzyskie	134
14	Warmińsko-mazurskie	670
15	Wielkopolskie	2 275
16	Zachodniopomorskie	611
	Polska	31 561

Pracodawcy najliczniej korzystali z usługi w zakresie pomocy w doborze kandydatów do pracy, w szczególności na udzielaniu informacji i doradztwie, w województwie mazowieckim (16 465). Natomiast w województwie opolskim z tej usługi skorzystało jedynie 93 pracodawców.

4. ZBIORCZE WYNIKI Z DZIAŁALNOŚCI AGENCJI ZATRUDNIENIA W ZAKRESIE POŚREDNICTWA PRACY ORAZ PRACY TYMCZASOWEJ W LATACH 2003 – 2017.

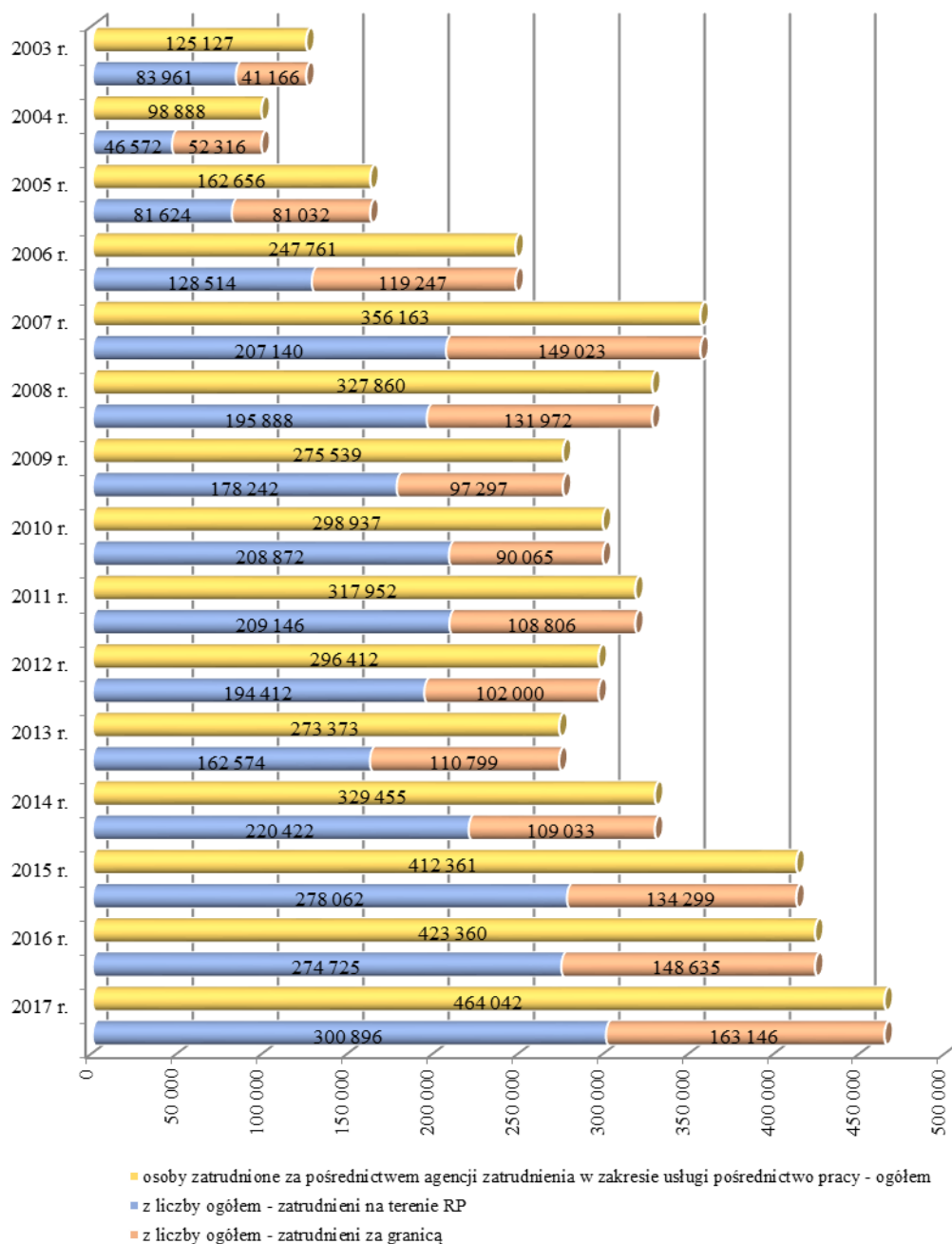
Tabela 15. Zatrudnienie za pośrednictwem agencji zatrudnienia w latach 2003 – 2017.

Lata	Osoby zatrudnione za pośrednictwem agencji zatrudnienia w zakresie usług:			
	pośrednictwa pracy			pracy tymczasowej
	ogółem	w tym		
		na terenie RP	za granicą	
2003 r.	125 127	83 961	41 166	31 628 *
2004 r.	98 888	46 572	52 316	167 644
2005 r.	162 656	81 624	81 032	206 665
2006 r.	247 761	128 514	119 247	288 440
2007 r.	356 163	207 140	149 023	486 591
2008 r.	327 860	195 888	131 972	474 747
2009 r.	275 539	178 242	97 297	379 103
2010 r.	298 937	208 872	90 065	433 102
2011 r.	317 952	209 146	108 806	499 024
2012 r.	296 412	194 412	102 000	509 347
2013 r.	273 373	162 574	110 799	559 465
2014 r.	329 455	220 422	109 033	699 278
2015 r.	412 361	278 062	134 299	799 727
2016 r.	423 360	274 725	148 635	795 779
2017 r.	464 042	300 896	163 146	863 825

*) W 2003 r., tj. w pierwszym roku funkcjonowania agencji pracy tymczasowej, nie wszystkie podmioty posiadały obowiązek sprawozdawania się w zakresie świadczonej przez nich pracy tymczasowej.

Szczegółowy opis przedstawionych danych zawarty został w dalszej części niniejszego rozdziału oraz w rozdziale „8. Podsumowanie”.

Wykres 11. Osoby zatrudnione w wyniku świadczenia przez agencje zatrudnienia usługi pośrednictwa pracy w kraju i za granicą, w latach 2003 – 2017.

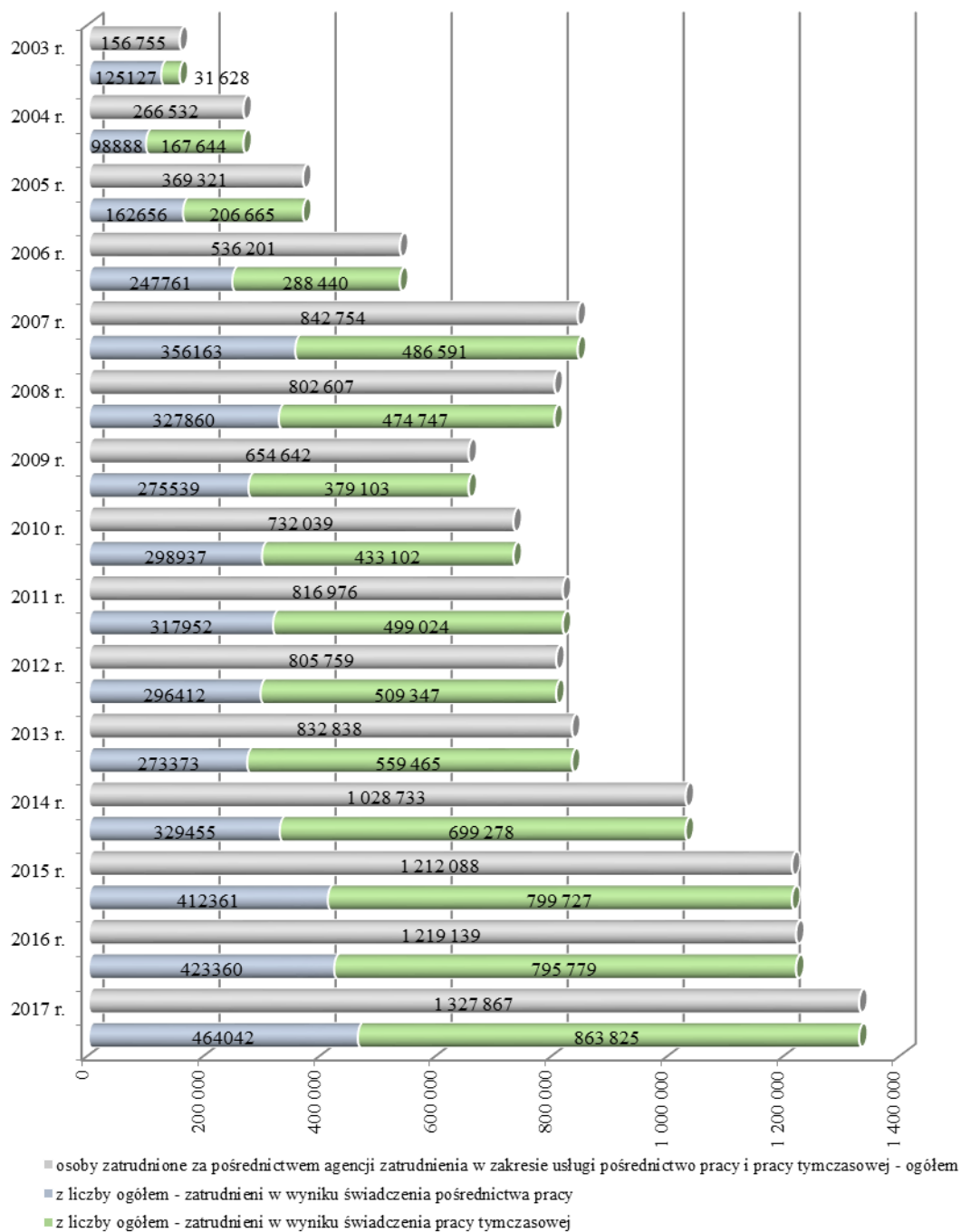

Z tytułu świadczonych usług pośrednictwa pracy w 2017 r. zatrudnienie ogółem w kraju i za granicą uzyskało 464 042 osoby, tj. o ponad 40 tys. więcej niż w 2016 r. (423 360).

W kraju zatrudnienie znalazło 300 896 osób, co oznacza wzrost tej grupy pracowników w stosunku do 2016 r. o ponad 26 tys. osób.

Zatrudnienie za granicą u pracodawców zagranicznych w 2017 r. wzrosło o ponad 14 tys. osób w stosunku do roku poprzedniego i wyniosło 163 146 osób.

Wykres 12. Zatrudnienie w wyniku świadczenia przez agencje zatrudnienia usługi pośrednictwa pracy oraz pracy tymczasowej w latach 2003 – 2017.

Ogólna liczba osób, które podjęły w 2017 roku pracę za pośrednictwem agencji zatrudnienia (w zakresie usługi pośrednictwa pracy oraz pracy tymczasowej) wyniosła **1 327 867**. W stosunku do roku poprzedniego (1 219 139) liczba ta wzrosła o ponad 108 tys. osób. Jednocześnie należy zaznaczyć, iż w pośrednictwie pracy odnotowano wzrost liczby osób o ponad 40 tys., a w pracy tymczasowej odnotowano wzrost liczby osób o ponad 68 tys.

5. INFORMACJA O DOKONANYCH PRZEZ MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW ODMOWACH WPISU DO REJESTRU AGENCJI ZATRUDNIENIA, WYKREŚLENIACH Z REJESTRU ORAZ PRZEPROWADZONYCH KONTROLACH AGENCJI ZATRUDNIENIA.

Marszałkowie województw odmawiają, w drodze decyzji, wpisu do rejestru agencji zatrudnienia w przypadkach określonych w art. 18l ustawy¹⁾ oraz dokonują wykreśleń podmiotów z ww. rejestru w przypadkach, o których mowa w art. 18m przywołanej ustawy²⁾. Jako organy prowadzące rejestr agencji zatrudnienia marszałkowie uprawnieni są do kontroli agencji zatrudnienia w zakresie przestrzegania warunków prowadzenia działalności agencji zatrudnienia.

W 2017 r. marszałkowie województw wydali 18 decyzji odmawiających wpisu do rejestru agencji zatrudnienia, tj. o 8 mniej niż w roku poprzednim.

Marszałkowie przeprowadzili w agencjach zatrudnienia 421 kontroli, tj. o 127 kontroli mniej niż w 2016 r. (548). W wyniku kontroli stwierdzono 168 (40%) przypadków nieprzestrzegania warunków prowadzenia agencji zatrudnienia, skutkujących wydaniem decyzji o wykreśleniu agencji zatrudnienia z rejestru. W roku poprzednim przypadków takich stwierdzono 248 (45%).

Najwięcej kontroli przeprowadzonych zostało w województwie mazowieckim i dolnośląskim (po 93). Najwięcej przypadków nieprzestrzegania warunków prowadzenia agencji zatrudnienia stwierdzono w województwie mazowieckim (56) i łódzkim (46).

Wydanych zostało 1227 decyzji o wykreśleniu podmiotu z rejestru agencji zatrudnienia, w tym 547 (45%) z powodu nieprzestrzegania warunków prowadzenia agencji zatrudnienia. W 2016 r. liczby tych decyzji wynosiły odpowiednio 737 i 287.

Najwięcej podmiotów zostało wykreślonych z ww. rejestru w województwie mazowieckim (232), śląskim (156) i wielkopolskim (123). Największą liczbę wykreśleń z ww. rejestru z powodu nieprzestrzegania warunków prowadzenia agencji zatrudnienia dokonano w województwie mazowieckim (118), śląskim i wielkopolskim (po 82).

¹⁾ Przypadki odmowy wpisu do rejestru agencji zatrudnienia (art. 18l ustawy):

- 1) podmiot nie spełnia przynajmniej jednego z warunków, o których mowa w art. 19 ustawy,
- 2) podmiot wykreślono z rejestru w przypadkach, o których mowa w art. 18m ust. 1 pkt 3 i 5-9 ww. ustawy, w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku,
- 3) wydanie prawomocnego orzeczenia zakazującego przedsiębiorcy wykonywania działalności gospodarczej objętej wpisem,
- 4) podmiot został założony i prowadzony przez osobę fizyczną, która poprzednio dopuściła się naruszenia przepisów niniejszej ustawy, skutkującego wykreśleniem z rejestru podmiotu prowadzonego przez tę osobę, w przypadkach, o których mowa w art. 18m ust. 1 pkt 3 i 5 – 9, w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku o wpis.

²⁾ Przypadki wykreślenia z rejestru agencji zatrudnienia (art. 18m ust. 1 ustawy):

- 1) pisemny wniosek podmiotu,
- 2) postawienie przedsiębiorcy w stan likwidacji lub ogłoszenia upadłości,
- 3) wydanie decyzji, o której mowa w art. 71 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej,
- 4) nieprowadzenie agencji zatrudnienia, w zakresie pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego i pracy tymczasowej, w okresie dwóch kolejnych lat, stwierdzonego na podstawie informacji, o której mowa w art. 19f ustawy,
- 5) naruszenie przez podmiot warunków prowadzenia agencji zatrudnienia określonych w art. 19 pkt 2 i 3, 19b-19d, art. 85 ust. 2-5 oraz art. 85a ustawy,
- 6) nieusunięcia przez podmiot, w wyznaczonym terminie, naruszeń warunków prowadzenia agencji zatrudnienia określonych w art. 19 pkt 1, art. 19e-19h ustawy,
- 7) złożenia przez podmiot oświadczenia, o którym mowa w art. 18e ust. 2 pkt 1 i ust. 3, lub przekazania informacji, o których mowa w art. 19e ust. 1 pkt 1, niezgodnych ze stanem faktycznym,
- 8) niezgodność danych w rejestrze ze stanem faktycznym po uprzednim wezwaniu podmiotu do złożenia wyjaśnień w tej sprawie w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania,
- 9) powierzenie, na podstawie przepisów o zatrudnieniu pracowników tymczasowych, wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 10) uzyskania informacji o śmierci przedsiębiorcy.

Tabela 16. Liczba decyzji o odmowie wpisu do rejestru agencji zatrudnienia, kontroli agencji zatrudnienia oraz decyzji o wykreśleniu z rejestru w 2017 r. wg województw.

Lp.	Województwo	Decyzje o odmowie wpisu do rejestru	Kontrole agencji zatrudnienia		Decyzje o wykreśleniu z rejestru	
			ogółem	w tym stwierdzone przypadki nieprzestrzegania warunków prowadzenia agencji zatrudnienia	ogółem	w tym z powodu nieprzestrzegania warunków prowadzenia agencji zatrudnienia
1	Dolnośląskie	3	93	17	100	32
2	Kujawsko-pomorskie	0	0	0	26	8
3	Lubelskie	1	18	10	62	27
4	Lubuskie	0	5	1	56	30
5	Łódzkie	0	60	46	85	28
6	Małopolskie	0	6	1	63	15
7	Mazowieckie	2	93	56	232	118
8	Opolskie	0	4	0	61	27
9	Podkarpackie	0	16	16	33	24
10	Podlaskie	0	18	0	21	0
11	Pomorskie	11	26	17	75	29
12	Śląskie	0	0	0	156	82
13	Świętokrzyskie	0	13	4	21	0
14	Warmińsko-mazurskie	1	40	0	38	9
15	Wielkopolskie	0	17	0	123	82
16	Zachodniopomorskie	0	12	0	75	36
	Polska	18	421	168	1 227	547

Wśród stwierdzonych przyczyn wykreśleń podmiotów z rejestru agencji zatrudnienia największy odsetek (45%) stanowiło wykreślenie na pisemny wniosek podmiotu. 20% wykreśleń odbyło się z powodu nieprowadzenia usług agencji zatrudnienia, w okresie dwóch kolejnych lat, stwierdzonego na podstawie informacji o działalności agencji zatrudnienia. Kolejną przyczyną wykreślenia (9%) było nieusunięcie przez podmiot, w wyznaczonym terminie, naruszeń warunków prowadzenia agencji zatrudnienia w zakresie obowiązku informowania o zmianie danych.

Poniższe tabelaryczne zestawienie przedstawia główne przyczyny dokonanych przez Marszałków Województw wykreśleń z rejestru agencji zatrudnienia w 2017 r. oraz ich skali w %.

Tabela 17. Wykreślenia z rejestru agencji zatrudnienia, z podaniem przyczyny wykreślenia, w 2017 r.

Lp.	Przyczyna wykreślenia	% wykreśleń z rejestru agencji zatrudnienia
1	Pisemny wniosek podmiotu (art. 18m ust. 1 pkt 1)	45
2	Nieprowadzenie agencji zatrudnienia, w zakresie pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego i pracy tymczasowej, w okresie 2 kolejnych lat, stwierdzonego na podstawie informacji o działalności (art. 18m ust. 1 pkt 4)	20
3	Nieusunięcia przez podmiot, w wyznaczonym terminie, naruszeń warunków prowadzenia agencji zatrudnienia w zakresie obowiązku informowania o zmianie danych (art. 18m ust. 1 pkt 6 w związku z art. 19e ust. 1 pkt 1)	9
4	Niezgodność danych w rejestrze ze stanem faktycznym po uprzednim wezwaniu podmiotu do złożenia wyjaśnień w terminie 7 dni (art. 18m ust. 1 pkt 9)	5
5	Postawienie przedsiębiorcy w stan likwidacji lub ogłoszenia upadłości (art. 18m ust. 1 pkt 2)	4
6	Nieusunięcia przez podmiot, w wyznaczonym terminie, naruszeń warunków prowadzenia agencji zatrudnienia w zakresie obowiązku informowania o zawieszeniu albo wznowieniu wykonania działalności gospodarczej (art. 18m ust. 1 pkt 6 w związku z art. 19e ust. 1 pkt 3)	3
7	Nieusunięcia przez podmiot, w wyznaczonym terminie, naruszeń warunków prowadzenia agencji zatrudnienia w zakresie zaległości z tytułu podatków (art. 18m ust. 1 pkt 6 w związku z art. 19 pkt 1)	2
8	Nieusunięcia przez podmiot, w wyznaczonym terminie, naruszeń warunków prowadzenia agencji zatrudnienia w zakresie obowiązku informowania o zaprzestaniu działalności (art. 18m ust. 1 pkt 6 w związku z art. 19e ust. 1 pkt 2)	2
9	Nieusunięcia przez podmiot, w wyznaczonym terminie, naruszeń warunków prowadzenia agencji zatrudnienia w zakresie obowiązku współpracy z organami zatrudnienia (art. 18m ust. 1 pkt 6 w związku z art. 19h)	2
10	Nieusunięcia przez podmiot, w wyznaczonym terminie, naruszeń warunków prowadzenia agencji zatrudnienia w zakresie zaległości z tytułu składek do ZUS (art. 18m ust. 1 pkt 6 w związku z art. 19 pkt 1)	1
11	Naruszenia przez podmiot warunków prowadzenia agencji zatrudnienia dot. bycia niekaranym za przestępstwa lub wykroczenia, o których mowa w art. 121-121b ustawy (art. 18m ust. 1 pkt 5 w związku z art. 19 pkt 2)	1
12	Inne przyczyny, których udział nie przekracza 1 %	6
Razem		100

6. INFORMACJA O ZAGRANICZNYCH PODMIOTACH Z UE/EOG ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI AGENCJI ZATRUDNIENIA NA TERENIE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Przedsiębiorcy zagraniczni posiadający uprawnienia i prowadzący zgodnie z prawem działalność w zakresie pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego lub pracy tymczasowej na terytorium państw członkowskich UE i państw EOG nienależących do UE oraz państw niebędących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, którzy mogą korzystać ze swobody świadczenia usług na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi - mogą świadczyć te same usługi na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, bez wpisu do rejestru agencji zatrudnienia.

Ww. przedsiębiorcy, świadczący usługi pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego lub pracy tymczasowej³ przed rozpoczęciem działalności w zakresie ww. usług na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, powinni złożyć marszałkowi województwa zawiadomienie, zawierające następujące dane: nazwę państwa pochodzenia przedsiębiorcy, oznaczenie przedsiębiorcy oraz jego siedzibę, planowane miejsce i termin świadczenia usług oraz rodzaj świadczonych usług w Polsce (art. 19i ustawy). Ponadto przedsiębiorca wraz z zawiadomieniem składa sporządzone przez tłumacza przysięgłego tłumaczenie na język polski dokumentu uprawniającego tego przedsiębiorcę do prowadzenia ww. usług na terytorium państwa pochodzenia.

Tabela 17. Liczba przedsiębiorców zagranicznych z EU/EOG, którzy złożyli marszałkowi województwa zawiadomienie o prowadzeniu działalności agencji zatrudnienia w Rzeczypospolitej Polskiej w 2017 r. wg województw.

Województwo/państwo	Przedsiębiorcy z EU/EOG, którzy złożyli zawiadomienie o prowadzeniu agencji zatrudnienia w RP				
	ogółem	w tym w zakresie:			
		pośrednictwa pracy	doradztwa personalnego	poradnictwa zawodowego	pracy tymczasowej (do dnia 1.06.2017 r.)
1. Dolnośląskie					
<i>Niemcy</i>	1	1	0	0	0
Ogółem w województwie	1	1	0	0	0
2. Łódzkie					
<i>Wielka Brytania</i>	1	1	1	1	0
Ogółem w województwie	1	1	1	1	0
3. Mazowieckie					
<i>Czechy</i>	1	1	0	0	0
<i>Niemcy</i>	3	3	2	2	2
<i>Wielka Brytania</i>	4	4	3	2	1
Ogółem w województwie	8	8	5	4	3
4. Świętokrzyskie					
<i>Hiszpania</i>	1	1	1	1	0

³ Od dnia 1 czerwca 2017 r. świadczenie przez przedsiębiorców z UE/EOG usług pracy tymczasowej na terytorium Polski możliwe było po otrzymaniu wpisu w rejestrze agencji zatrudnienia.

Ogółem w województwie	1	1	1	1	1
5. Wielkopolskie					
<i>Wielka Brytania</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Ogółem w województwie	1	1	0	0	0
Polska	12	12	7	6	3

W 2017 r. marszałkom województw złożyło zawiadomienia o prowadzeniu działalności agencji zatrudnienia w Polsce 12 zagranicznych przedsiębiorców (agencji zatrudnienia) z EU/EOG, w tym 6 agencji zatrudnienia zarejestrowanych w Wielkiej Brytanii, 4 - w Niemczech i po 1 – w Czechach i Hiszpanii. 12 agencji poinformowało o świadczeniu usług pośrednictwa pracy, 7 – o prowadzeniu doradztwa personalnego, 6 - o świadczeniu poradnictwa zawodowego i 3 – o świadczeniu pracy tymczasowej (obowiązek składania zawiadomienia do dnia 1.06.2017 r.). W roku ubiegłym zawiadomienie o prowadzeniu działalności agencji zatrudnienia w Polsce złożyło 23 przedsiębiorców.

Na koniec 2017 r. ogólna liczba zagranicznych przedsiębiorców, które złożyły zawiadomienie wyniosła 46, w tym z Niemiec – 16, z Holandii i Wielkiej Brytanii - po 9, z Belgii – 3, z Francji i Hiszpanii – po 2 oraz z Danii, Czech, Irlandii i Litwy – po 1.

Świadczenie pośrednictwa pracy zgłosiło 40 przedsiębiorców, doradztwa personalnego – 29 i poradnictwa zawodowego 28.

7. PRZESTRZEGANIE PRZEZ AGENCJE ZATRUDNIENIA PRZEPISÓW USTAWY Z DNIA 20 KWIETNIA 2004 R. O PROMOCJI ZATRUDNIENIA I INSTYTUCJACH RYNKU PRACY⁴⁾.

Agencje zatrudnienia

W 2017 r. inspektorzy pracy przeprowadzili **735 kontroli** przestrzegania przez agencje zatrudnienia przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, podczas których badali zagadnienia prowadzenia agencji zatrudnienia zgodnie z warunkami określonymi w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (o 53% więcej niż w 2016 r.), w tym:

- **274** kontrole w podmiotach prowadzących działalność gospodarczą wyłącznie w zakresie świadczenia usług: pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego lub poradnictwa zawodowego,
- **461** kontroli w podmiotach świadczących usługi pracy tymczasowej.

Ustalenia kontroli potwierdzają, że nadal znaczna jest skala stwierdzonych naruszeń w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy określających zasady prowadzenia agencji zatrudnienia. Tak, jak w roku poprzednim, Wykazano je w **58%** podmiotów (w 2016 r. – w ponad 60%).

Nielegalne świadczenia usług agencji zatrudnienia tj. bez wymaganego certyfikatu marszałka województwa, potwierdzającego wpis do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia, ujawniono w **51 podmiotach** – w 7,5% badanych (w 2016 r. – w 51 podmiotach, 11,3% badanych). W przeważającej większości prowadziły one usługi pracy tymczasowej (40 podmiotów).

Najwięcej przypadków nielegalnego świadczenia usług agencji zatrudnienia ujawniono w województwie śląskim (14), pomorskim (8) i dolnośląskim (7).

W zakresie przestrzegania zasad prowadzenia agencji zatrudnienia najczęściej wykazywanym uchybieniem jest **niezamieszczanie** w dokumentach, ogłoszeniach i ofertach numeru wpisu do rejestru agencji zatrudnienia oraz nieoznaczanie przez agencje pracy tymczasowej ofert pracy jako „oferty pracy tymczasowej”. Naruszenia wykazano w 95 agencjach, w tym w 52 podmiotach świadczących usługi pracy tymczasowej.

Obowiązków informacyjnych wobec marszałka województwa nie dopełniło 69 agencji, które nie przedstawiły w terminie corocznej informacji o działalności agencji zatrudnienia lub były one nierzetelne. O zmianie danych agencji lub zawieszeniu albo wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej nie informowały marszałka województwa 32 agencje.

W 8 podmiotach stwierdzono nieprzestrzeganie zasady **równego traktowania i niedyskryminacji** osób, dla których agencje poszukują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Naruszenie zakazu dyskryminacji przez agencje zatrudnienia obejmowało oferty pracy zawierające kryteria dyskryminujące ze względu na płeć, wiek i narodowość.

W 5 agencjach wykazano **pobieranie opłat niezgodnych z prawem** od 83 osób, dla których oferowały one poszukiwania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Stwierdzono przypadki

⁴⁾ W rozdziale wykorzystano informacje ze Sprawozdania Głównego Inspektora Pracy z działalności Państwowej Inspekcji Pracy w 2017 r.

pobierania ukrytych opłat, formalnie na rzecz innych podmiotów niż kontrolowany oraz pod innym tytułem prawnym, jak np. szkolenia.

Nadal znaczna jest skala naruszeń w zakresie obowiązku **opłacania** przez agencje zatrudnienia **składek na Fundusz Pracy**. Uchybienia wykazano w 111 podmiotach. Składki na Fundusz Pracy nie zostały opłacone w wymaganym terminie za 4,8 tys. osób.

Nadal wysoka jest skala nieprawidłowości dotyczące **kierowania osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych**. Naruszenia przepisów wykazano w **66 agencjach** (w 2016 r. – w 50) i dotyczyły one 921 osób kierowanych do pracy za granicą. W szczególności:

- w 39 agencjach stwierdzono uchybienia w zakresie zawierania przez agencje zatrudnienia pisemnych umów z osobami kierowanymi do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych;
- w 29 agencjach wykazano brak lub nierzetelnie prowadzenie wykazu podmiotów, do których kierowane są osoby do pracy za granicą lub wykaz osób kierowanych do pracy za granicą;
- w 25 agencjach wykazano nieprzestrzeganie przepisów dotyczących zawierania przez agencje zatrudnienia pisemnych umów z pracodawcami zagranicznymi, do których zamierzają kierować osoby do pracy za granicą;
- 12 agencji osobom kierowanym do pracy za granicą albo pracy tymczasowej nie przekazało pisemnej informacji o kosztach, opłatach i innych należnościach związanych z kierowaniem do pracy oraz podjęciem i wykonywaniem pracy za granicą.

O naruszeniach warunków prowadzenia agencji zatrudnienia w 90 przypadkach powiadomiono marszałków województw lub dyrektorów wojewódzkich urzędów pracy. Z informacji zwrotnych wynika, że w 2017 r. w następstwie powiadomień inspektorów pracy **35 podmioty zostały wykreślone** z rejestru podmiotów świadczących usługi agencji zatrudnienia (niektóre postępowania podjęte przez marszałków województw nie zostały zakończone w roku sprawozdawczym).

Praca tymczasowa

W 2017 r. inspektorzy pracy przeprowadzili **829 kontroli** z zakresu egzekwowania przepisów prawa dotyczących pracowników tymczasowych (o 60% więcej niż w 2016 r. i 78% więcej niż w 2015 r.), w tym:

- **461** kontroli w agencjach pracy tymczasowej (w 2016 r. – 262),
- **368** kontroli u pracodawców użytkowników (w 2016 r. – 227).

W celu właściwej oceny stanu przestrzegania przepisów o zatrudnianiu pracowników tymczasowych najczęściej prowadzono równoczesne kontrole zarówno w agencjach pracy tymczasowej jak i u pracodawców użytkowników.

Agencje pracy tymczasowej

Naruszenia przepisów stwierdzono w 75% podmiotów objętych kontrolą. Inspektorzy pracy ujawnili **40 podmiotów** świadczących usługi pracy tymczasowej **bez wymaganego certyfikatu marszałka województwa**, potwierdzającego wpis do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia (w 2016 r. – 32). Najwięcej takich podmiotów działało w województwie śląskim (13), pomorskim (7), i wielkopolskim (4).

Ujawnione nieprawidłowości dotyczyły zarówno inicjowania stosunku pracy tymczasowej oraz trwającego już procesu pracy tymczasowej, w szczególności:

- w 113 przypadkach wykazano niedopełnienie obowiązków w zakresie uzgadniania przez agencję pracy tymczasowej z pracodawcą użytkownikiem warunków zatrudnienia pracowników tymczasowych, nieprawidłowości dotyczyły ponad 6,0 tys. osób;
- ponad 1,0 tys. osób, którym w 49 agencjach powierzono wykonywanie pracy tymczasowej, przed zawarciem z nią umowy o pracę agencja zatrudnienia nie została zgodnie z przepisami powiadomiona na piśmie o warunkach zatrudnienia wynikających z uzgodnień agencji z pracodawcą użytkownikiem;
- niewłaściwe zawieranie umów pomiędzy agencjami pracy tymczasowej a pracodawcami użytkownikami, które powinny w sposób precyzyjny dookreślić warunki na jakich będzie świadczona praca tymczasowa (np. rodzaj pracy, wymagania kwalifikacyjne, przejęcie przez pracodawcę użytkownika określonych obowiązków pracodawcy), stwierdzono w 34 agencjach - wobec 214 pracowników tymczasowych;
- naruszenia przepisów z zakresu wypłaty wynagrodzeń i innych świadczeń ze stosunku pracy stwierdzono w 31 agencjach i dotyczyły 101 pracowników;
- w 30 agencjach naruszono przepisy dotyczące urlopów wypoczynkowych, w tym w 17 agencjach nieprawidłowo ustalono wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy 305 pracowników, a w 13 wykazano uchybienia w zakresie wypłaty ekwiwalentu pieniężnego w zamian za ten urlop lub niewykorzystaną jego część;
- zawieranie umów cywilnoprawnych w warunkach charakterystycznych dla stosunku pracy ujawniono w 25 agencjach, naruszenia dotyczyły 338 osób;
- w 25 agencjach nieprawidłowości dotyczyły przeprowadzania badań lekarskich (63 pracowników);
- w 21 agencjach pracy tymczasowej naruszono przepisy dotyczące wydawania pracownikowi tymczasowemu świadectwa pracy dotyczącego łącznego zakońzonego okresu zatrudnienia w tej agencji (294 pracownikom), a w 11 agencjach dotyczące wydawania zaświadczenie potwierdzających okres wykonywania pracy tymczasowej osobie skierowanej do wykonywania pracy tymczasowej na podstawie umowy prawa cywilnego (330 osobom);
- 109 osób, w 9 podmiotach, skierowano do wykonywania prac niezgodnych z definicją pracy tymczasowej, tj. zadań o charakterze sezonowym, okresowym, doraźnym lub zadań określonych w *art. 2 pkt 3 lit. b i c ustawy o zatrudnianiu pracowników tymczasowych*;

- 49 pracownikom, w 5 agencjach, wbrew obowiązującym przepisom powierzono wykonywanie na rzecz pracodawcy użytkownika pracy szczególnie niebezpiecznej;
- 43 pracowników tymczasowych, w 3 agencjach, w okresie wykonywania pracy na rzecz pracodawcy użytkownika traktowano mniej korzystnie w zakresie warunków pracy i innych warunków zatrudnienia niż pracownicy zatrudnieni przez tego pracodawcę użytkownika na takim samym lub podobnym stanowisku pracy.

Ujawnione nieprawidłowości z zakresu nowych regulacji prawnych dotyczące przede wszystkim stosowania nieprawidłowej metody naliczania wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy i ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, nieprzekazania pracownikowi tymczasowemu informacji umożliwiających bezpośredni kontakt z agencją oraz niewydania zaświadczenia, dokumentującego okres wykonywania pracy tymczasowej, najczęściej wynikały z niewiedzy pracowników agencji zatrudnienia o nowowprowadzonych obowiązkach.

Pracodawcy użytkownicy

Naruszenia przepisów o zatrudnieniu pracowników tymczasowych, tym w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących bhp stwierdzono w **68% podmiotów** objętych kontrolą.

Wśród uchybień z zakresu przestrzegania ustawy o zatrudnianiu pracowników tymczasowych odnotowano:

- 156 pracodawców użytkowników nie uzgodniło, zgodnie z przepisami, z agencją pracy tymczasowej warunków zatrudniania pracowników tymczasowych, nieprawidłowości dotyczyły ponad 2,7 tys. osób;
- 69 podmiotów nie dopełniło obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 9 ust 2 ustawy (m.in. przekazania na piśmie informacji o wynagrodzeniu za pracę, której wykonywanie ma być powierzone pracownikowi tymczasowemu, o warunkach wykonywania pracy tymczasowej w zakresie dotyczącym bezpieczeństwa i higieny pracy);
- naruszenia z zakresu czasu pracy dotyczące 578 pracowników tymczasowych wykazano w 65 podmiotach, w tym w 35 podmiotach nie prowadzono lub prowadzono niewłaściwie ewidencję osób wykonujących pracę tymczasową na podstawie umowy o pracę oraz umowy prawa cywilnego (137 osób);
- nieprzestrzegania przez pracodawców użytkowników obowiązku informowania organizacji związkowych o zamiarze powierzenia pracy pracownikom tymczasowym; nieprawidłowości stwierdzono w 33 podmiotach (dotyczyło zatrudnienia 355 osób);
- 77 pracowników tymczasowych, w 12 podmiotach, w okresie wykonywania pracy na rzecz pracodawcy użytkownika traktowano mniej korzystnie w zakresie warunków pracy i innych warunków zatrudnienia niż pracownicy zatrudnieni przez tego pracodawcę użytkownika na takim samym lub podobnym stanowisku pracy;
- w 7 podmiotach naruszono przepisy dotyczące świadczenia pracy tymczasowej na rzecz jednego pracodawcy użytkownika (93 osoby);
- 99 osób, w 3 podmiotach, skierowano do wykonywania prac niezgodnych z definicją pracy tymczasowej.

Naruszenia związane z niezapewnieniem osobom wykonującym pracę tymczasową **bezpiecznych i higienicznych warunków pracy** najczęściej dotyczyły:

- niezapewnienia odpowiednich szkoleń w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy – w 33 podmiotach, 140 pracowników;
- nieprzeprowadzenia lub niewłaściwe przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego i informowania o nim pracowników – w 11 podmiotach, dotyczy 76 pracowników;
- w 10 podmiotach nie przestrzegano zakazu powierzania osobom wykonującym pracę tymczasową pracy szczególnie niebezpiecznej w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 237¹⁵ Kodeksu pracy – w odniesieniu do 18 osób.

Podsumowanie i wnioski PIP

W 2017 r. nasiliła się także działalność podmiotów świadczących usługi agencji zatrudnienia, które zarejestrowano w KRS jako spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą pod **adresem biura rachunkowego**. Ich faktycznymi właścicielami lub współwłaścicielami są obywatele Ukrainy, a wykonywane usługi koncentrują się na zapewnieniu pracy obywatelom Ukrainy (także poza granicami RP). Podmioty te z reguły nie prowadzą faktycznej działalności na terenie RP, nie zamieszczają również ofert pracy w polskich mediach, a zajmują się pozyskiwaniem pracowników z Ukrainy i kierowaniem ich do podmiotów na terenie RP lub poza jej granicami. Na terenie województwa podkarpackiego całoroczna weryfikacja podmiotów dokonujących wpisów do rejestru agencji zatrudnienia wskazuje, że ponad połowa zarejestrowanych podmiotów, świadczących usługi agencji zatrudnienia to spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i kapitałem zagranicznym, przeważnie ukraińskim. W wyniku kontroli najczęściej stwierdzono niepodjęcie przez agencję zatrudnienia wykonywania usług oraz niedopełnienie obowiązków informacyjnych wobec właściwego marszałka województwa.

Nadal ujawniane są przypadki rejestrowania przez podmioty posiadające wpis do rejestru agencji zatrudnienia, w bardzo krótkim okresie czasu od zarejestrowania spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz od dnia uzyskania wpisu w rejestrze agencji zatrudnienia – oświadczeń dotyczących zamiaru powierzania pracy cudzoziemcom. Powyższy proceder umożliwia **legalizację zatrudnienia cudzoziemców**, bez zamiaru ich faktycznego zatrudnienia. Postępowania kontrolne PIP inicjowane są z reguły przez powiatowe urzędy pracy, jednakże często, z uwagi na fakt nieprowadzenia przez podmiot faktycznej działalności na terenie RP, pozostają bezskuteczne.

Nadal często ujawnianą nieprawidłowością w przypadku zatrudnienia tymczasowego pozostaje **nadużywanie umów cywilnoprawnych**, także w przypadku cudzoziemców, z których ponad połowa świadczy pracę w branży usług agencji zatrudnienia na podstawie umów cywilnoprawnych, w tym umów o dzieło. Zjawisko to nieodłącznie wiąże się z ograniczaniem przez agencje zatrudnienia kosztów zatrudnienia, ale także z preferencjami cudzoziemców, którzy nie są zainteresowani ograniczeniami czasu pracy, jakie wymusza stosunek pracy, a rozwiązaniami, które umożliwiają otrzymanie wynagrodzenia za każdą przepracowaną godzinę i dopuszczają nagłą lub planowaną przerwę w zatrudnieniu, podyktowaną koniecznością powrotu do kraju ojczystego.

Praktyka kontrolna potwierdza, że pomimo cywilnoprawnej nazwy umowy (dzieło, zlecenie), łączący stosunek prawny bardzo często posiadał najbardziej istotne i przeważające cechy stosunku pracy (osobisty charakter, podporządkowanie, wyznaczone miejsce i czas pracy,

ustalenie wynagrodzenia), a osoby wykonujące pracę tymczasową zostały zatrudnione przy pracach tego samego rodzaju i na takich samych zasadach jak stali pracownicy pracodawcy użytkownika.

Kontrole przeprowadzone w 2017 r. wskazują na proceder zastępowania pracy tymczasowej innymi formami zatrudnienia, często nieregulowanymi obowiązującymi przepisami prawa, do których należą **outsourcing** czy **leasing pracowniczy**. Nierzadko agencje zatrudnienia posiadające wpis do rejestru zawierały z kontrahentami umowy o świadczenie usług, wskazując, że pracodawca użytkownik decydował o rodzaju zawieranej umowy. Proceder ten stosowany jest przede wszystkim w celu obejścia zakazu powierzania pracownikom tymczasowym **prac szczególnie niebezpiecznych** i przepisów dotyczących zakazu traktowania pracowników tymczasowych w sposób mniej korzystany w zakresie warunków pracy i innych warunków zatrudnienia w porównaniu z pracownikami zatrudnionymi przez pracodawcę użytkownika na takim samym lub podobnym stanowisku, chociaż sposób wykonywania pracy charakteryzuje pracę tymczasową, a nie realizację określonych zadań na rzecz innego podmiotu.

Należy zwrócić uwagę również na obchodzenie przepisów prawa z **wykorzystaniem stałych pracowników**, zatrudnianych na podstawie umowy o pracę. W ujawnionym schemacie działania pracownicy stali, wykonujący pracę w ramach stosunku pracy u pracodawcy od poniedziałku do piątku, zostali zatrudnieni w innym podmiocie, jako zleceniobiorcy, celem wykonywania pracy w dni wolne (soboty, niedziele i święta) w tym samym miejscu, przy pracach tego samego rodzaju, jak wykonywane dotychczas w ramach stosunku pracy. W innym przypadku agencja zatrudnienia kierowała do pracodawcy użytkownika pracowników tymczasowych oraz osoby na podstawie umów cywilnoprawnych, które były zatrudnione u pracodawcy użytkownika na podstawie umowy o pracę, powierzając im do wykonania w ramach pracy tymczasowej inne prace, aniżeli wykonywane w ramach stosunku pracy.

Niepokojąca pozostaje praktyka obchodzenia przez agencje zatrudnienia przepisów dotyczących **wypłaty wynagrodzenia za czas przestoju**, polegająca na udzielaniu urlopów wypoczynkowych lub bezpłatnych w dni, w które z powodów niezależnych od pracownika, pracodawca nie był w stanie zapewnić pracy.

Należy zwrócić uwagę, że często pracodawcy użytkownicy nie dochowują należytej staranności w kwestii sprawdzenia posiadania przez podmiot użyczający pracowników, także cudzoziemców, spełnienia warunku **posiadania wpisu do rejestru** podmiotów prowadzących usługi agencji zatrudnienia. Potwierdzają to przypadki kontynuowania współpracy pomimo wykreślenia agencji z rejestru agencji zatrudnienia.

Wprowadzone zmiany w *ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, które weszły w życie z dniem 1 czerwca 2017 r. należy **ocenić pozytywnie**, a w szczególności kompleksową regulacją obejmującą proces sprowadzania cudzoziemców z państw trzecich do Polski. Uznanie działalności gospodarczej, polegającej na kierowaniu cudzoziemców do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej do podmiotów prowadzących działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jako działalności regulowanej, wymagającej wpisu do rejestru agencji zatrudnienia, umożliwiło inspektorom pracy skuteczne egzekwowanie warunków, jakim powinno odpowiadać prowadzenie agencji zatrudnienia, przewidzianych przepisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz eliminowanie z rynku pracy nieuczciwych pośredników.

Także zmiana doprecyzowująca, zgodnie z którą agencja zatrudnienia może kierować cudzoziemców do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej **wyłącznie bezpośrednio** do podmiotów prowadzących działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zapewniła inspektorom pracy możliwość zwalczania praktyki kierowania osób do zagranicznych pośredników pracy, a zarazem zwiększyła skuteczność ochrony korzystających z usług agencji zatrudnienia. Podobnie również oceniane przez kontrolujących są nowe obowiązki, nałożone na agencje świadczące usługę kierowania cudzoziemców do podmiotów prowadzących działalność na terenie RP, obejmujące m.in. zawarcie z cudzoziemcami pisemnej umowy wraz z przedstawieniem pisemnego jej tłumaczenia na język dla niego zrozumiały. Kolejną pozytywną zmianą jest powrót do obowiązku posiadania lokalu przez agencje zatrudnienia.

Pozytywnie oceniamy także zmiany wprowadzone w *ustawie o zatrudnianiu pracowników tymczasowych*, w szczególności w zakresie:

- skierowania danego pracownika tymczasowego do wykonywania pracy tymczasowej na rzecz jednego pracodawcy użytkownika przez okres nieprzekraczający łącznie 18 miesięcy w okresie obejmującym 36 kolejnych miesięcy;
- regulacji dotyczącej zmiany sposobu naliczania wynagrodzenia za urlop wypoczynku i ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy;
- regulacji dotyczących zatrudnienia cywilnoprawnego osób wykonujących pracę tymczasową;
- poszerzenia katalogu sankcji z tytułu naruszenia przepisów ustawy.

Półroczny okres funkcjonowania ww. przepisów nie pozwala jednak na dokonanie faktycznej oceny skuteczności tych przepisów, a w szczególności ich wpływu na poziom przestrzegania praw pracowników tymczasowych.

Uważamy jednak za oczywiste konieczność skutecznego egzekwowania przestrzegania zakazu powierzania pracownikom tymczasowym prac szczególnie niebezpiecznych oraz ustalonych limitów zatrudnienia tymczasowego **także wobec osób, świadczących pracę tymczasową w ramach umów cywilnoprawnych**.

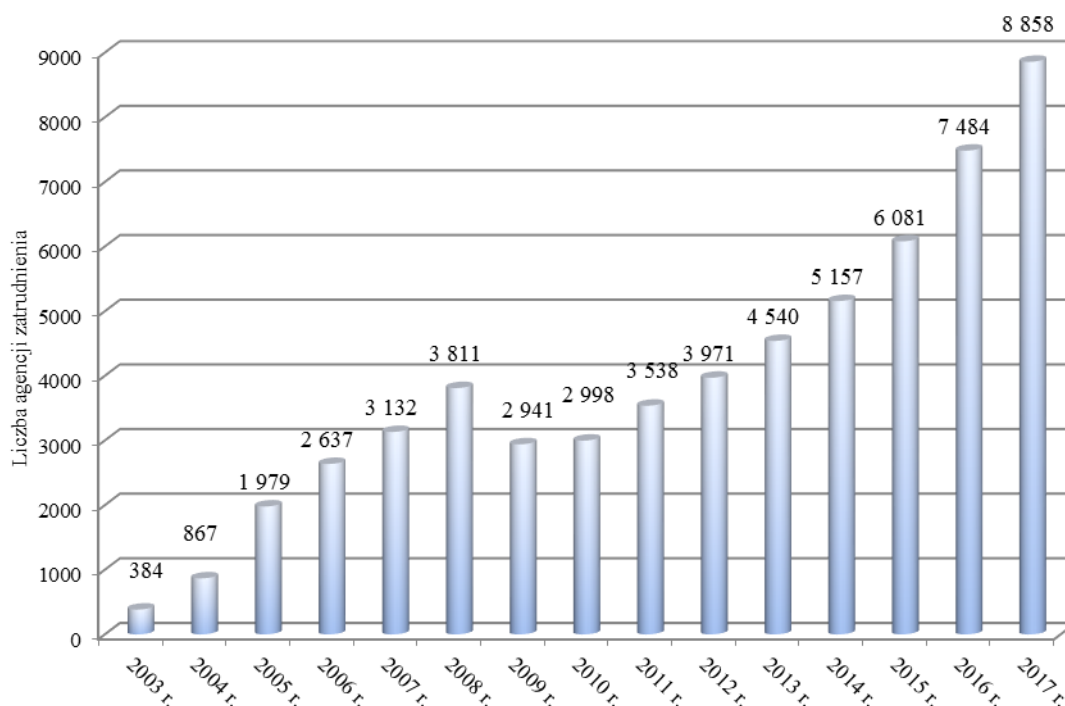
Obecne brzmienie tych przepisów dopuszcza stosowanie postępowania wykroczeniowego przez inspektora pracy jedynie w stosunku do osób odpowiedzialnych za naruszenia w stosunku do **pracowników tymczasowych**, czyli osób wykonujących pracę na podstawie umów o pracę. Tym samym prowadzi to do braku odpowiedzialności w przypadku naruszenia ograniczeń w wykonywaniu pracy tymczasowej, wyrażonych w przepisach art. 8 oraz 20 niniejszej ustawy w odniesieniu do osób, których podstawę wykonywania pracy stanowią umowy cywilnoprawne.

Z tego względu wskazane jest poszerzenie odpowiedzialności wykroczeniowej, określonej w przepisach art. 27a i 27b *ustawy o zatrudnianiu pracowników tymczasowych* poprzez dopuszczenie możliwości nakładania kary grzywny, w przypadku stwierdzenia wykroczeń, określonych w ww. przepisach ustawy, w szczególności za naruszenia dotyczące **osób wykonujących pracę tymczasową na podstawie umów prawa cywilnego**.

8. PODSUMOWANIE.

Dokonując charakterystyki ilościowej agencji zatrudnienia przyjęto posługiwać się liczbą podmiotów posiadających wpis do rejestru agencji zatrudnienia, co jest tożsame z liczbą posiadanych certyfikatów potwierdzających wpis do ww. rejestru.

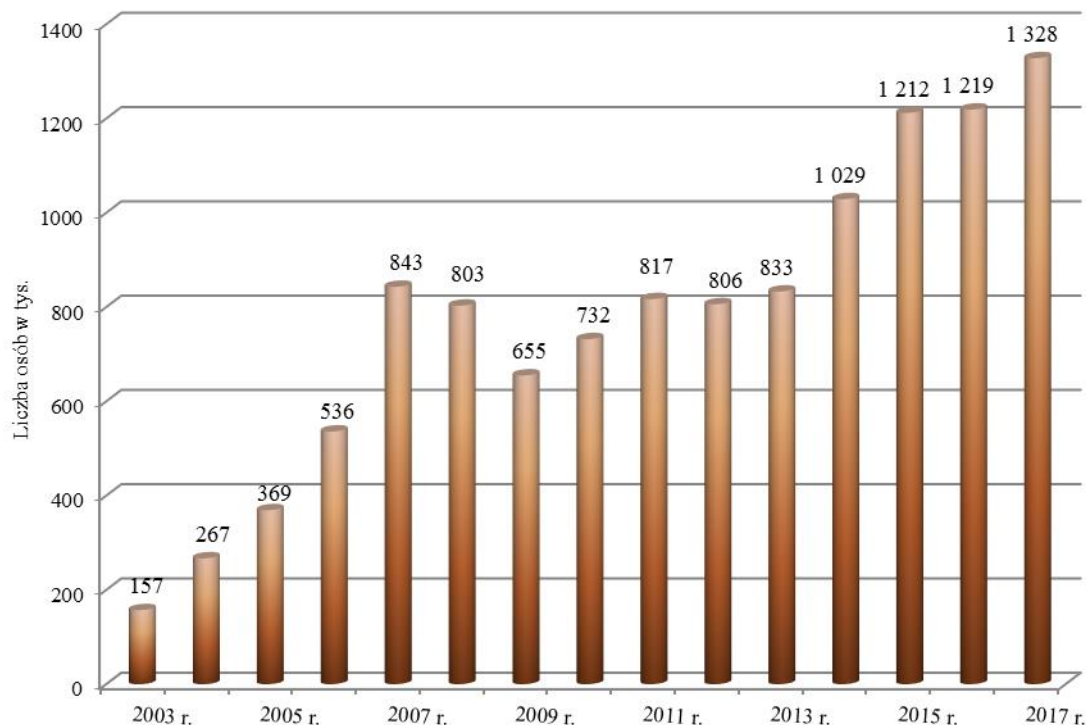
Wykres 13. Liczba podmiotów posiadających wpis do rejestru agencji zatrudnienia w latach 2003 – 2017. Stan na dzień 31 grudnia każdego roku.

W okresie od 2003 r. do 2008 r., tj. w okresie funkcjonowania na polskim rynku pracy agencji zatrudnienia świadczących usługi w ramach uzyskanego wpisu do rejestru agencji zatrudnienia - zauważalny jest dynamiczny rozwój tego sektora. Szczególnie gwałtowny wzrost nastąpił na przełomie lat 2004 i 2005. Po okresie wzrostu, w 2009 r. nastąpił spadek liczby podmiotów posiadających status agencji zatrudnienia w stosunku do roku 2008 r. o 870, tj. z 3 811 podmiotów do 2 941. W kolejnych latach następował przyrost liczby agencji zatrudnienia, o 57 agencji w 2010 r., o 540 w 2011 r., o 433 w 2012 r., o 569 w 2013 r., o 617 agencji w 2014 r., o 924 w 2015 r., o 1 403 w 2016 r. oraz o 1 374 w 2017 r.

Z danych rejestru agencji zatrudnienia wynika, że na koniec 2017 r. funkcjonowały **8 858** agencji zatrudnienia, z tego **3 180** agencji realizujących pośrednictwo pracy na terenie Polski oraz **1 059** kierujących do pracy za granicą, **2 657** agencji świadczących pracę tymczasową, **2 187** agencji zatrudnienia realizujących doradztwo personalne i **2 082** agencje prowadzące usługi poradnictwa zawodowego.

Wykres 14. Liczba osób zatrudnionych za pośrednictwem agencji zatrudnienia w latach 2003 – 2017.

Wzrost liczby osób, które otrzymały zatrudnienie za pośrednictwem agencji zatrudnienia, w zakresie świadczonego pośrednictwa pracy oraz pracy tymczasowej, zauważalny jest w latach 2003 – 2007. Wartość ta w kolejnych dwóch latach malała aby w 2009 r. osiągnąć liczbę ok. 655 tys. osób. Kolejne lata (2010 i 2011) charakteryzują się wzrostem liczby osób zatrudnionych za pośrednictwem agencji zatrudnienia, odpowiednio o 77 tys. oraz 84 tys. osób. W 2012 r. liczba osób, które podjęły pracę za pośrednictwem agencji zatrudnienia ponownie zmalała w stosunku do roku 2011 o ponad 11 tys., natomiast w 2013 r. liczba osób skutecznie zapośredniczonych przez agencje wzrosła o 27 tys. w stosunku do roku poprzedniego i wyniosła 832 838. Kolejny znaczny przyrost tych osób nastąpił w 2014 r. i wyniósł ponad 195 tys. Liczba osób, które w 2014 r. otrzymały pracę za pośrednictwem agencji zatrudnienia przekroczyła 1 028 tys., w 2015 r. liczba osób zatrudnionych przekroczyła 1 212 tys. osób, w 2016 r. - wzrosła o 7 tys. osób (1 219 tys.), a w 2017 r. liczba osób zatrudnionych wzrosła o ponad 108 tys.

Z powyższych danych (wykres 13 i 14) wynika, że po spadku zapotrzebowania na usługi agencji zatrudnienia jaki nastąpił w 2009 r. – zauważalne było ponowne ożywienie w tym sektorze w kolejnych latach, przejawiające się wzrostem liczby agencji zatrudnienia oraz liczby obsługiwanych przez nie klientów, szczególnie w zakresie pracy tymczasowej. Jedynie w 2012 r. zauważalne było niewielkie zmniejszenie liczby osób, które otrzymały pracę za pośrednictwem agencji zatrudnienia.

Należy wskazać, że istotny wpływ na zmniejszenie popytu na usługi agencji zatrudnienia w 2009 r. miało niewątpliwie spowolnienie gospodarcze w Polsce i na świecie. Do czynników mających wpływ na liczbę agencji zatrudnienia należy także uwzględnić czynniki

o charakterze legislacyjnym i rejestracyjnym. Rok 2009 był ważny dla agencji zatrudnienia pod kątem legislacyjnym, kiedy to weszły w życie przepisy ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 6, poz. 33) - umożliwiające marszałkom województw podjęcie działań (tj. przeprowadzania kontroli agencji zatrudnienia) mających wpływ na liczbę zarejestrowanych agencji zatrudnienia, w szczególności decyzji o wykreśleniu z rejestru agencji zatrudnienia.

W 2017 r. z tytułu świadczonych usług pośrednictwa pracy, zatrudnienie uzyskało **464 042** osoby, tj. o ponad 40 tys. więcej niż w roku poprzednim (w 2016 r. – **423 360** osób). Spośród tych osób – **300 896** osób otrzymało pracę na terenie Polski oraz **163 146** - podjęło pracę za granicą (w 2016 r. liczby te wynosiły odpowiednio 274 725 i 148 635).

Do pracy tymczasowej skierowanych zostało **863 825** pracowników tymczasowych, tj. o ponad 68 tys. osób mniej niż w roku poprzednim (w 2016 r. – 795 779).

Z danych przedstawionych przez agencje zatrudnienia wynika, że średnia liczba zatrudnionych osób przypadająca na jedną agencję zatrudnienia w 2017 r. wyniosła 150, tj. o 13 osób mniej niż w 2016 r. (163).

W zakresie poszczególnych usług współczynnik ten kształtował się następująco:

- w pośrednictwie pracy na terenie Polski – 95 osób na agencję zatrudnienia (w 2016 r. – 109),
- w kierowaniu do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych – 154 osoby na agencję zatrudnienia (w 2016 r. – 131),
- w pracy tymczasowej – 325 osób na agencję zatrudnienia (w 2016 r. – 352).

Świadczone przez agencje zatrudnienia usługi poradnictwa zawodowego były kierowane zarówno do pracodawców, jak i pracobiorców. W 2017 r. agencje te obsłużyły **266 051** osób (w 2016 r. – 218 288) oraz **31 561** pracodawców (w 2016 r. – 28 387).

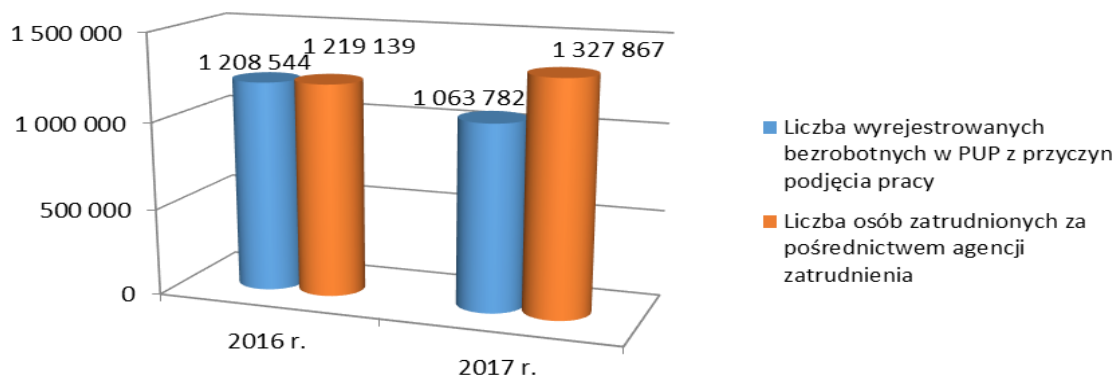
Z porad doradztwa personalnego skorzystało **40 430** pracodawców, natomiast w 2016 r. z tej usługi skorzystało 35 459 podmiotów.

Zestawienie liczby osób (bezrobotnych) wyrejestrowanych przez Powiatowe Urzędy Pracy z przyczyny podjęcia pracy (tzw. odpływ) z osobami, które otrzymały zatrudnienia za pośrednictwem agencji zatrudnienia w latach 2016 - 2017 przedstawia poniższy wykres.

Przedstawione dane wskazują na znaczny udział agencji zatrudnienia w dostępie do rynku pracy. Ogólna liczba osób, które podjęły w 2017 roku pracę za pośrednictwem agencji zatrudnienia (świadczących pośrednictwo pracy oraz pracę tymczasową) wyniosła 1 327 867. To oznacza, że liczba osób wyrejestrowanych w tym okresie z ewidencji Powiatowych Urzędów Pracy z przyczyny podjęcia pracy (1 208 544) przekroczyła o ponad 264 tys. W 2016 r. różnica na korzyść agencji zatrudnienia wynosiła ponad 10 tys. osób.

Jednocześnie należy mieć na uwadze, iż urzędy pracy udzielają pomocy szerokiemu spektrum osób, w tym osobom wymagających szczególnego wsparcia urzędu. Część z tych osób rejestruje się w powiatowych urzędach pracy w innym celu niż poszukiwanie pracy, traktując status bezrobotnego jako korzystny przede wszystkim z powodu możliwości uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego. Dodatkowo należy wskazać, iż urzędy pracy realizując ofertę pracy tymczasowej, kierują odpowiednich pracowników do pracodawców, jakimi są agencje zatrudnienia świadczące pracę tymczasową.

Wykres 15. Osoby wyrejestrowane z Powiatowych Urzędów Pracy z przyczyny podjęcia pracy⁵⁾ oraz zatrudnienie za pośrednictwem agencji zatrudnienia w latach 2016 - 2017.

Agencje zatrudnienia mają natomiast do czynienia ze zbiorowością osób poszukujących pracy charakteryzującą się innymi cechami, niż klienci urzędów pracy. Podstawową odmiennością klientów agencji zatrudnienia jest silna motywacja i determinacja w procesie poszukiwania pracy. Ponadto wyspecjalizowane agencje zatrudnienia posiadają lepsze rozpoznanie rynku pracy, w szczególności w zakresie kontaktów z pracodawcami zagranicznymi.

Działalność agencji zatrudnienia posiadających dobre rozpoznanie rynku pracy, stwarza bezrobotnym oraz osobom poszukującym pracy dodatkowe możliwości jej otrzymania. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że działalność agencji zatrudnienia zwiększa szanse znalezienia pracy poprzez oferowanie jej także na rynku zagranicznym.

Pomimo występującej w kraju korzystnej sytuacji gospodarczej i spadku stopy bezrobocia do 6,6% w końcu 2017 r. (8,2% przed rokiem) - każda dodatkowa oferta pracy jest bardzo cenna. Ponad 163 tys. osób skierowanych w 2017 r. do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych - stanowiło znaczne wsparcie rynku krajowego.

Analizując przekazywane przez agencje zatrudnienia dane z zakresu pracy tymczasowej należy podkreślić fakt, że praca tymczasowa cieszy się na polskim rynku pracy coraz większą popularnością. Firmy coraz częściej korzystają z pracowników tymczasowych, bo uważają, że taka forma pracy jest bardziej elastyczna i mniej obciążająca finansowo. Forma ta staje się przydatna zarówno dla osób korzystających z usług tych agencji - przy zdobywaniu doświadczeń w krótkim czasie, jak również korzystna dla pracodawców użytkowników, gdyż duża część obowiązków związanych z zatrudnieniem pracowników spoczywa na agencjach pracy tymczasowej (wyplata wynagrodzeń, opłacanie składek ubezpieczeniowych i podatków, prowadzenie dokumentacji pracowniczej). Zatem zatrudnianie takich osób nie obciąża dodatkowo służb kadrowych, czy finansowych przedsiębiorcy będącego pracodawcą użytkownikiem.

Należy podkreślić, że Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej będzie kontynuować prace mające na celu zwiększenie ochrony i polepszenie bezpieczeństwa klientów agencji zatrudnienia oraz wprowadzanie zmian mających przyczynić się do podniesienia standardów świadczonych przez agencje zatrudnienia usług, w tym pracy tymczasowej.

⁵⁾ Należy tu rozumieć osoby, które podjęły pracę niesubsydiowaną (w tym sezonową) oraz subsydiowaną, w tym w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, podjęcia działalności gospodarczej, podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnych.

Z A Ł Ą C Z N I K I

Załącznik 1. Zatrudnienie wg grup zawodów w wyniku pośrednictwa pracy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w 2017 r.

Lp.	Symbol	Nazwa grupy elementarnej zawodu	Ogółem
1	9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	30545
2	9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	22504
3	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	16357
4	9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	15069
5	4321	Magazynierzy i pokrewni	13238
6	9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	12984
7	8219	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	9573
8	5329	Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	9139
9	8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	7745
10	0000	Bez zawodu	8133
11	4110	Pracownicy obsługi biurowej	4993
12	9334	Układacze towarów na półkach	4212
13	5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	4131
14	3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	4003
15	2431	Specjaliści do spraw reklamy i marketingu	3992
16	4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	3779
17	2514	Programiści aplikacji	3665
18	9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	3568
19	9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	3366
20	7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	3206
21	9129	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątniem	2892
22	7212	Spawacze i pokrewni	2757
23	7549	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	2475
24	5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	2408
25	8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	2342
26	8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	2292
27	2413	Analitycy finansowi	2141
28	8160	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	2072
29	7129	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1999
30	5413	Pracownicy ochrony osób i mienia	1978
31	8213	Monterzy sprzętu elektronicznego	1975
32	7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	1861
33	5153	Gospodarze budynków	1852
34	2411	Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości	1842
35	8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	1809
36	5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1794
37	2521	Projektanci i administratorzy baz danych	1739
38	4211	Kasjerzy bankowi i pokrewni	1700
39	7112	Murarze i pokrewni	1677
40	5120	Kucharze	1584
41	7222	Ślusarze i pokrewni	1583
42	4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	1538
43	7114	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	1535

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ – DEPARTAMENT RYNKU PRACY
 Informacja o działalności agencji zatrudnienia w 2017 r.

44	3322	Przedstawiciele handlowi	1529
45	8212	Monterzy sprzętu elektrycznego	1492
46	9412	Pomoce kuchenne	1476
47	8343	Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	1407
48	2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	1397
49	9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	1383
50	3313	Księgowi	1378
51	7115	Cieśle i stolarze budowlani	1331
52	8322	Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	1314
53	7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	1237
54	3343	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	1164
55	2519	Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani	1142
56	9111	Pomoce domowe i sprzątaczk	1086
57	7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	1086
58	2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	984
59	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	964
60	5242	Demonstratorzy wyrobów	961
61	5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	948
62	2423	Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	948
63	2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	926
64	2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	925
65	8121	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	907
66	2212	Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	857
67	7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	826
68	2149	Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	797
69	3139	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	726
70	5131	Kelnerzy	722
71	1219	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	663
72	7421	Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych	648
73	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	627
74	7131	Malarze budowlani i pokrewni	624
75	8153	Operatorzy maszyn do szycia	617
76	4311	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	606
77	7534	Tapiczerzy i pokrewni	600
78	2144	Inżynierowie mechanicy	561
79	2282	Farmaceuci specjaliści	555
80	7124	Monterzy izolacji	552
81	1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	550
82	1346	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych	540
83	3333	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	533
84	8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	522
85	2512	Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych	498
86	2142	Inżynierowie budownictwa	487
87	9214	Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie	480
88	7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	476
89	3331	Spedytorzy i pokrewni	462
90	7412	Elektromechanicy i elektromonterzy	456
91	1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	448

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ – DEPARTAMENT RYNKU PRACY
 Informacja o działalności agencji zatrudnienia w 2017 r.

92	8211	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	440
93	1120	Dyrektorzy generalni i zarządzający	437
94	2511	Analitycy systemów komputerowych	435
95	4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	418
96	4120	Sekretarki (ogólne)	415
97	6113	Ogrodnicy	414
98	3213	Technicy farmaceutyczni	414
99	9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	412
100	2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	405
101	8143	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	401
102	7132	Lakiernicy	387
103	7214	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	383
104	4223	Operatorzy centrali telefonicznych	379
105	7323	Introligatorzy i pokrewni	365
106	9510	Pracownicy świadczący usługi na ulicach	346
107	4415	Pracownicy działów kadr	345
108	1439	Kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	331
109	2166	Projektanci grafiki i multimedialni	325
110	2522	Administratorzy systemów komputerowych	323
111	9612	Sortowacze odpadów	317
112	7111	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	299
113	5311	Opiekunowie dziecięcy	297
114	9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	297
115	3512	Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	294
116	3339	Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani	287
117	3412	Pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej	287
118	3323	Zaopatrzeniowcy	283
119	4312	Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń	279
120	2621	Archiwiści i muzealnicy	265
121	3513	Operatorzy sieci i systemów komputerowych	264
122	8183	Operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek	263
123	7123	Tynkarze i pokrewni	257
124	3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	256
125	8131	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	252
126	7121	Dekarze	248
127	4227	Ankieterzy	246
128	1324	Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych	244
129	7514	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	244
130	7126	Hydraulicy i monterzy rurociągów	242
131	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	241
132	8342	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	240
133	5419	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	237
134	8181	Operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i ceramicznych	235
135	2631	Ekonomiści	230
136	1211	Kierownicy do spraw finansowych	230
137	1330	Kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych	230
138	3111	Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni	228
139	5243	Agenci sprzedaży bezpośredniej	225
140	3114	Technicy elektroniki i pokrewni	225
141	8141	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	217
142	7224	Szlifierze narzędzi i polerowacze metali	216

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ – DEPARTAMENT RYNKU PRACY
 Informacja o działalności agencji zatrudnienia w 2017 r.

143	3324	Pośrednicy handlowi	214
144	9213	Robotnicy wykonujący prace proste przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	209
145	5142	Kosmetyczki i pokrewni	208
146	2151	Inżynierowie elektrycy	207
147	4323	Pracownicy do spraw transportu	204
148	7322	Drukarze	201
149	9312	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	201
150	7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	197
151	2152	Inżynierowie elektronicy	196
152	2330	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	193
153	1212	Kierownicy do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	189
154	3122	Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym	189
155	2353	Lektorzy języków obcych	186
156	1349	Kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani	185
157	3321	Agenci ubezpieczeniowi	184
158	3312	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	180
159	4214	Windykatorzy i pokrewni	179
160	7521	Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	178
161	3113	Technicy elektrycy	174
162	2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	172
163	4224	Recepcjoniści hotelowi	171
164	4132	Operatorzy wprowadzania danych	169
165	5141	Fryzjerzy	168
166	9212	Robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt	161
167	2523	Specjaliści do spraw sieci komputerowych	161
168	4131	Maszynistki i operatorzy edytorów tekstu	155
169	9623	Odczytujący liczniki i wybierający monety z automatów	153
170	2529	Specjaliści do spraw baz danych i sieci komputerowych gdzie indziej niesklasyfikowani	152
171	2211	Lekarze bez specjalizacji, w trakcie specjalizacji lub ze specjalizacją I stopnia	147
172	5151	Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	145
173	7116	Robotnicy budowy dróg	143
174	6210	Robotnicy leśni i pokrewni	128
175	8312	Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni	127
176	2619	Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	127
177	3341	Kierownicy biura	126
178	2634	Psycholodzy i pokrewni	126
179	8331	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	123
180	2145	Inżynierowie chemicy i pokrewni	120
181	1420	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	117
182	7211	Formierze odlewniczy i pokrewni	115
183	5241	Modelki i modele	115
184	9121	Praczk ręczne i prasowacze	115
185	1323	Kierownicy do spraw budownictwa	114
186	3411	Średni personel z dziedziny prawa i pokrewny	114
187	2611	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	109
188	3115	Technicy mechanicy	109

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ – DEPARTAMENT RYNKU PRACY
 Informacja o działalności agencji zatrudnienia w 2017 r.

189	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	106
190	7413	Monterzy linii elektrycznych	105
191	8151	Operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni	105
192	2424	Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr	105
193	2143	Inżynierowie inżynierii środowiska	103
194	2261	Lekarze dentyści bez specjalizacji, w trakcie specjalizacji lub ze specjalizacją I stopnia	103
195	2434	Specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych	102
196	6114	Rolnicy upraw mieszanych	101
197	8114	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni	99
198	7532	Konstruktorzy i krojczowie odzieży	97
199	2643	Filolodzy i tłumacze	96
200	4313	Pracownicy obsługi placowej	95
201	5169	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	93
202	3342	Sekretarze prawni	92
203	5312	Asystenci nauczycieli	90
204	7315	Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła	90
205	7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	90
206	5132	Barmani	89
207	7523	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	89
208	7213	Blacharze	87
209	3439	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	87
210	5221	Właściciele sklepów	85
211	1213	Kierownicy do spraw strategii i planowania	84
212	8157	Operatorzy maszyn do prania	84
213	2132	Specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	84
214	3514	Technicy sieci internetowych	82
215	7127	Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	81
216	2513	Projektanci aplikacji sieciowych i multimediiów	80
217	9613	Zamiatacze i pokrewni	79
218	5245	Sprzedawcy w stacji paliw	78
219	4322	Planiści produkcyjni	77
220	2161	Architekci	74
221	8159	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani	74
222	6340	Rybaczy i zbieracze pracujący na własne potrzeby	74
223	9122	Czyściciele pojazdów	68
224	3334	Agenci i administratorzy nieruchomości	67
225	9215	Robotnicy wykonujący prace proste w leśnictwie	65
226	2281	Farmaceuci bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	64
227	9611	Ładowacze nieczystości	64
228	5321	Pomocniczy personel medyczny	64
229	1223	Kierownicy do spraw badań i rozwoju	63
230	7318	Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów	61
231	7422	Monterzy i serwisanci instalacji i urządzeń teleinformatycznych	60
232	3431	Fotografowie	57
233	8122	Operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok	57
234	4412	Listonosze i pokrewni	56

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ – DEPARTAMENT RYNKU PRACY
Informacja o działalności agencji zatrudnienia w 2017 r.

235	2440	Specjaliści do spraw rynku nieruchomości	56
236	4221	Konsultanci i inni pracownicy biur podróży	55
237	1222	Kierownicy do spraw reklamy i public relations	54
238	7543	Klasyfikatorzy wyrobów przemysłowych	54
239	3131	Operatorzy urządzeń energetycznych	54
240	2292	Fizjoterapeuci	51
241	3434	Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	51
242	8111	Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	50
243	2153	Inżynierowie telekomunikacji	50
244	2262	Lekarze dentyści specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	50
245	2146	Inżynierowie górnictwa i metalurgii	49
246	3432	Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni	49
247	3259	Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	49
248	7515	Klasyfikatorzy żywności i pokrewni	47
249	2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	44
250	2342	Specjaliści do spraw wychowania małego dziecka	42
251	2341	Nauczyciele szkół podstawowych	40
252	8112	Operatorzy maszyn i urządzeń do przeróbki mechanicznej kopalin	40
253	7113	Robotnicy obróbki kamienia	40
254	7125	Szklarze	40
255	6121	Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych	39
256	2293	Dietetycy i specjaliści do spraw żywienia	36
257	5211	Sprzedawcy na targowiskach i bazarach	36
258	2251	Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	35
259	3254	Technicy fizjoterapii i masażyści	35
260	2310	Nauczyciele akademicki	34
261	8171	Operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej i produkcji papieru	34
262	2642	Dziennikarze	33
263	3255	Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp	33
264	2632	Archeolodzy, socjolodzy i specjaliści dziedzin pokrewnych	31
265	3133	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów w przemyśle chemicznym	30
266	2432	Specjaliści do spraw public relations	30
267	3144	Technicy technologii żywności	30
268	2271	Diagności laboratoryjni bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	29
269	5164	Opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami	29
270	2133	Specjaliści do spraw ochrony środowiska	28
271	3422	Trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi	28
272	7319	Rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	27
273	2291	Specjaliści do spraw higieny, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska	27
274	3332	Organizatorzy konferencji i imprez	26
275	2120	Matematycy, aktuariusze i statystycy	25
276	2221	Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	24
277	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	24
278	9621	Gońcy, bagażowi i pokrewni	23
279	3423	Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	23
280	1412	Kierownicy w gastronomii	23
281	2113	Chemicy	22
282	6122	Hodowcy drobiu	22
283	8350	Marynarze i pokrewni (z wyłączeniem sił zbrojnych)	22
284	3433	Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów, informacji naukowej i pokrewni	22
285	4225	Pracownicy biur informacji	22

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ – DEPARTAMENT RYNKU PRACY
 Informacja o działalności agencji zatrudnienia w 2017 r.

286	5152	Pracownicy usług domowych	22
287	2272	Diagności laboratoryjni specjaliści	21
288	2622	Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją	20
289	2222	Pielęgniarki z tytułem specjalisty	20
290	3112	Technicy budownictwa	20
291	2131	Biolodzy i pokrewni	19
292	2165	Kartografowie i geodeci	19
293	1411	Kierownicy w hotelarstwie	18
294	8156	Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni	17
295	8341	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	17
296	5113	Przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek	17
297	6130	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	17
298	2163	Projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży	16
299	5111	Stewardzi	16
300	4414	Technicy archiwiści i pokrewni	16
301	2162	Architekci krajobrazu	15
302	3220	Dietetycy i żywieniowcy	15
303	8311	Maszyniści kolejowi i metra	15
304	3521	Operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku	15
305	3256	Ratownicy medyczni	15
306	3123	Mistrzowie produkcji w budownictwie	14
307	2654	Producenci filmowi, reżyserzy i pokrewni	14
308	6111	Rolnicy upraw polowych	14
309	2635	Specjaliści do spraw społecznych	14
310	7117	Monterzy budownictwa wodnego	13
311	3230	Praktykujący niekonwencjonalne lub komplementarne metody terapii	13
312	6129	Hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfikowani	12
313	7536	Obuwnicy i pokrewni	12
314	3344	Sekretarze medyczni i pokrewni	12
315	2356	Instruktorzy technologii informatycznych	11
316	2352	Nauczyciele szkół specjalnych	11
317	2299	Specjaliści ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowani	11
318	7535	Wyprawiacze skór, garbarze i pokrewni	11
319	3251	Asystenci dentystyczni	10
320	1431	Kierownicy do spraw sportu, rekreacji i rozrywki	10
321	5222	Kierownicy sprzedaży w marketach	10
322	5112	Konduktorzy i pokrewni	10
323	2659	Twórcy i artyści gdzie indziej niesklasyfikowani	10
324	9123	Zmywacze okien	10
325	2651	Artyści plastycy	9
326	2231	Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	9
327	3141	Technicy nauk biologicznych (z wyłączeniem nauk medycznych)	9
328	2655	Aktorzy	8
329	3511	Operatorzy urządzeń teleinformatycznych	8
330	7513	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	8
331	9311	Robotnicy wykonujący prace proste w kopalniach i kamieniołomach	8
332	3315	Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)	8
333	3116	Technicy technologii chemicznej i pokrewni	8
334	5246	Wydawcy posiłków	8
335	2641	Literaci i inni autorzy tekstów	7
336	2355	Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych	7
337	8152	Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich	7

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ – DEPARTAMENT RYNKU PRACY
Informacja o działalności agencji zatrudnienia w 2017 r.

338	7133	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	7
339	6112	Sadownicy	7
340	4413	Kodowacze, korektorzy i pokrewni	6
341	7311	Mechanicy precyzyjni	6
342	3211	Operatorzy aparatury medycznej	6
343	3214	Technicy medyczni i dentystyczni	6
344	3352	Urzędnicy do spraw podatków	6
345	2294	Audiofonolodzy i logopedzi	5
346	7314	Ceramicy i pokrewni	5
347	3311	Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych	5
348	8113	Operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców	5
349	3253	Optycy okularowi	5
350	7316	Szyldziarze, grawerzy i zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni	5
351	3143	Technicy leśnictwa	5
352	3359	Urzędnicy państwowi do spraw nadzoru gdzie indziej niesklasyfikowani	5
353	7313	Jubilerzy, złotnicy i pokrewni	4
354	8182	Maszyniści kotłów parowych i pokrewni	4
355	2354	Nauczyciele muzyki w placówkach pozaszkolnych	4
356	5163	Pracownicy zakładów pogrzebowych	4
357	5411	Strażacy	4
358	4212	Bukmacherzy, krupierzy i pokrewni	3
359	2111	Fizycy i astronomowie	3
360	1345	Kierownicy w instytucjach edukacyjnych	3
361	3135	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów metalurgicznych	3
362	3118	Kreślarze	3
363	2252	Lekarze weterynarii specjaliści	3
364	7234	Mechanicy rowerów i pokrewni	3
365	8132	Operatorzy urządzeń do produkcji materiałów światłoczułych i obróbki filmów	3
366	3522	Operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych	3
367	3153	Piloci statków powietrznych i personel pokrewny	3
368	3355	Policjanci	3
369	6330	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	3
370	5412	Strażnicy w zakładach dla nieletnich	3
371	3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	3
372	3353	Urzędnicy do spraw świadczeń społecznych	3
373	7221	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	2
374	3436	Muzycy i pokrewni	2
375	2232	Położne z tytułem specjalisty	2
376	2656	Prezenterzy radiowi, telewizyjni i pokrewni	2
377	9331	Prowadzący pojazdy napędzane siłą mięśni	2
378	7317	Rękodzielnicy wyrobów z drewna i pokrewnych materiałów	2
379	9216	Robotnicy wykonujący prace proste w rybołówstwie i zakładach akwakultury	2
380	6223	Rybaczy morscy	2
381	3437	Tancerze	2
382	3212	Technicy analityki medycznej	2
383	5212	Uliczni sprzedawcy żywności	2
384	2164	Urbaniści i inżynierowie ruchu drogowego	2
385	2351	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	2
386	310	Żołnierze szeregowi	2
387	3356	Funkcjonariusze służby więziennej	1

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ – DEPARTAMENT RYNKU PRACY
Informacja o działalności agencji zatrudnienia w 2017 r.

388	5165	Instruktorzy nauki jazdy	1
389	7537	Kaletnicy, rymarze i pokrewni	1
390	8321	Kierowcy motocykli	1
391	1341	Kierownicy w instytucjach opieki nad dziećmi	1
392	1344	Kierownicy w instytucjach pomocy społecznej	1
393	2652	Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy	1
394	3154	Kontrolerzy ruchu lotniczego i personel pokrewny	1
395	3134	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przeróbki ropy naftowej i gazu	1
396	7312	Monterzy instrumentów muzycznych	1
397	2295	Optometryści	1
398	4411	Pomocnicy biblioteczni	1
399	1111	Przedstawiciele władz publicznych	1
400	6123	Pszczelarze i hodowcy jedwabników	1
401	6222	Rybacy śródlądowi	1
402	2114	Specjaliści nauk o Ziemi	1
403	3421	Sportowcy i dżokeje	1
404	3117	Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni	1
405	3240	Technicy weterynarii	1

Załącznik 2. Zatrudnienie wg grup zawodów w wyniku pośrednictwa pracy w zakresie kierowania osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych w 2017 r.

Lp.	Symbol	Nazwa grupy elementarnej zawodu	Ogółem
1	4321	Magazynierzy i pokrewni	18879
2	9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	15986
3	9214	Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie	13948
4	8350	Marynarze i pokrewni (z wyłączeniem sił zbrojnych)	12413
5	9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	11823
6	9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	8111
7	3152	Oficerowie pokładowi, piloci żeglugi i pokrewni	6367
8	6113	Ogrodnicy	5956
9	3151	Pracownicy służb technicznych żeglugi	5343
10	3323	Zaopatrzeniowcy	3867
11	7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	3833
12	7212	Spawacze i pokrewni	3345
13	7115	Cieśle i stolarze budowlani	3173
14	8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	2517
15	9612	Sortowacze odpadów	2347
16	5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	2020
17	9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	1970
18	9312	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	1937
19	0000	Bez zawodu	2449
20	9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	1706
21	7126	Hydraulicy i monterzy rurociągów	1640
22	7131	Malarze budowlani i pokrewni	1608
23	7222	Ślusarze i pokrewni	1365
24	9213	Robotnicy wykonujący prace proste przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	1347
25	7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	1308
26	9611	Ładowacze nieczystości	1295
27	8211	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	1043
28	7114	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	999
29	7112	Murarze i pokrewni	960
30	3412	Pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej	953
31	7514	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	935
32	8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	907
33	9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	904
34	5120	Kucharze	849
35	5111	Stewardzi	789
36	9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	769
37	7549	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	726
38	8183	Operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek	712
39	7124	Monterzy izolacji	675
40	6340	Rybacy i zbieracze pracujący na własne potrzeby	632
41	7214	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	587
42	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	567
43	8219	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	564

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ – DEPARTAMENT RYNKU PRACY
 Informacja o działalności agencji zatrudnienia w 2017 r.

44	2144	Inżynierowie mechanicz	538
45	8213	Monterzy sprzętu elektronicznego	534
46	7129	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	515
47	9112	Pomoce i sprzątaczk	471
48	7121	Dekarze	464
49	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	454
50	8160	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	440
51	7521	Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	414
52	7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	403
53	9111	Pomoce domowe i sprzątaczk	387
54	7412	Elektromechanicy i elektrycy	359
55	8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	351
56	9129	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniem	346
57	7132	Lakiernicy	329
58	7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	307
59	8121	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	298
60	8141	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	297
61	8111	Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	276
62	7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	269
63	7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	255
64	5131	Kelnerzy	229
65	7123	Tynkarze i pokrewni	216
66	3331	Spedytorzy i pokrewni	212
67	7117	Monterzy budownictwa wodnego	205
68	7127	Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	203
69	6121	Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych	193
70	8342	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	188
71	7111	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	174
72	6111	Rolnicy upraw polowych	170
73	3432	Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni	169
74	3439	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	149
75	5329	Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	137
76	7116	Robotnicy budowy dróg	127
77	9412	Pomoce kuchenne	119
78	6130	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	114
79	4413	Kodowacze, korektorzy i pokrewni	106
80	9212	Robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt	106
81	8322	Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	97
82	8343	Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	92
83	8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	83
84	3154	Kontrolerzy ruchu lotniczego i personel pokrewny	78
85	7213	Błacharze	70
86	7133	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	70
87	8341	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	62
88	7534	Tapicerzy i pokrewni	59
89	2292	Fizjoterapeuci	58

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ – DEPARTAMENT RYNKU PRACY
 Informacja o działalności agencji zatrudnienia w 2017 r.

90	7232	Mechanicy statków powietrznych i pokrewni	57
91	6222	Rybacy śródlądowi	55
92	2151	Inżynierowie elektrycy	54
93	3139	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	49
94	9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	49
95	7513	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	49
96	7211	Formierze odlewniczy i pokrewni	46
97	7113	Robotnicy obróbki kamienia	46
98	7224	Szlifierze narzędzi i polerowacze metali	42
99	9122	Czyszciciele pojazdów	41
100	3153	Piloci statków powietrznych i personel pokrewny	41
101	6210	Robotnicy leśni i pokrewni	41
102	8122	Operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok	40
103	3333	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	40
104	7125	Szklarze	39
105	8331	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	38
106	7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	38
107	9334	Układacze towarów na półkach	38
108	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	35
109	4224	Recepcjoniści hotelowi	35
110	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	35
111	1439	Kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	34
112	2514	Programiści aplikacji	31
113	3144	Technicy technologii żywności	31
114	8143	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	30
115	8153	Operatorzy maszyn do szycia	30
116	2221	Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	30
117	3114	Technicy elektronicy i pokrewni	30
118	6310	Rolnicy produkcji roślinnej pracujący na własne potrzeby	26
119	1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	25
120	1411	Kierownicy w hotelarstwie	22
121	8157	Operatorzy maszyn do prania	22
122	3113	Technicy elektrycy	22
123	8131	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	21
124	2434	Specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych	21
125	3112	Technicy budownictwa	21
126	2222	Pielęgniarki z tytułem specjalisty	20
127	5413	Pracownicy ochrony osób i mienia	20
128	2149	Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	19
129	7515	Klasyfikatorzy żywności i pokrewni	19
130	3115	Technicy mechanicy	19
131	3351	Funkcjonariusze celni i ochrony granic	18
132	5153	Gospodarze budynków	17
133	1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	16
134	8312	Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni	13
135	1349	Kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani	13
136	7413	Monterzy linii elektrycznych	13
137	8155	Operatorzy maszyn do wyprawiania futer i skór	12

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ – DEPARTAMENT RYNKU PRACY
Informacja o działalności agencji zatrudnienia w 2017 r.

138	4110	Pracownicy obsługi biurowej	12
139	5151	Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	12
140	2142	Inżynierowie budownictwa	11
141	8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	11
142	5321	Pomocniczy personel medyczny	11
143	4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	11
144	5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	11
145	9216	Robotnicy wykonujący prace proste w rybołówstwie i zakładach akwakultury	11
146	3434	Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	11
147	6122	Hodowcy drobiu	10
148	5311	Opiekunowie dziecięcy	10
149	4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	10
150	2413	Analitycy finansowi	9
151	2431	Specjaliści do spraw reklamy i marketingu	9
152	2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	8
153	3436	Muzycy i pokrewni	8
154	5142	Kosmetyczki i pokrewni	7
155	3343	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	6
156	7317	Rękodzielnicy wyrobów z drewna i pokrewnych materiałów	6
157	3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	6
158	2511	Analitycy systemów komputerowych	5
159	2293	Dietetycy i specjaliści do spraw żywienia	5
160	7422	Monterzy i serwisanci instalacji i urządzeń teleinformatycznych	5
161	7421	Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych	5
162	3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	5
163	5164	Opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami	5
164	4225	Pracownicy biur informacji	5
165	7523	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	5
166	1211	Kierownicy do spraw finansowych	4
167	7221	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	4
168	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	4
169	2423	Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	4
170	5132	Barmani	3
171	2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	3
172	7322	Drukarze	3
173	3431	Fotografowie	3
174	2152	Inżynierowie elektronicy	3
175	1324	Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych	3
176	1219	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	3
177	8311	Maszyniści kolejowi i metra	3
178	8212	Monterzy sprzętu elektrycznego	3
179	8159	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani	3
180	3433	Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów, informacji naukowej i pokrewni	3
181	2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	3
182	2519	Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani	2

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ – DEPARTAMENT RYNKU PRACY
 Informacja o działalności agencji zatrudnienia w 2017 r.

183	5312	Asystenci nauczycieli	2
184	2165	Kartografowie i geodeci	2
185	1330	Kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych	2
186	1212	Kierownicy do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	2
187	3313	Księgowi	2
188	2212	Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	2
189	8114	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni	2
190	4132	Operatorzy wprowadzania danych	2
191	2291	Specjaliści do spraw higieny, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska	2
192	7215	Takielarze i monterzy konstrukcji linowych	2
193	5243	Agenci sprzedaży bezpośredniej	1
194	1120	Dyrektorzy generalni i zarządzający	1
195	2643	Filolodzy i tłumacze	1
196	6320	Hodowcy zwierząt pracujący na własne potrzeby	1
197	3423	Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	1
198	7323	Introligatorzy i pokrewni	1
199	4211	Kasjerzy bankowi i pokrewni	1
200	1222	Kierownicy do spraw reklamy i public relations	1
201	1412	Kierownicy w gastronomii	1
202	7311	Mechanicy precyzyjni	1
203	7234	Mechanicy rowerów i pokrewni	1
204	8132	Operatorzy urządzeń do produkcji materiałów światłoczułych i obróbki filmów	1
205	4311	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	1
206	4313	Pracownicy obsługi płacowej	1
207	7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	1
208	2166	Projektanci grafiki i multimedialnych	1
209	4120	Sekretarki (ogólne)	1
210	2342	Specjaliści do spraw wychowania małego dziecka	1
211	2299	Specjaliści ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowani	1
212	5245	Sprzedawcy w stacji paliw	1
213	3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	1
214	9613	Zamiatacze i pokrewni	1

Załącznik 3. Kraje, do których agencje zatrudnienia kierowały najwięcej osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych w 2017 r.

Lp.	Nazwa kraju	Ogółem
1	Holandia	81781
2	Niemcy	37284
3	Cypr	7757
4	Norwegia	5137
5	Austria	4359
6	Francja	3800
7	Wielka Brytania	2813
8	Czechy	2456
9	Nowa Zelandia	2130
10	Dania	1976
11	Belgia	1832
12	Singapur	1074
13	Szwajcaria	879
14	Szwecja	828
15	Grecja	784
16	Bahamy	723
17	Malta	704
18	Antigua i Barbuda	631
19	Guernsey	555
20	Wyspa Man	517
21	Irlandia	511
22	Liberia	453
23	Chiny	441
24	Słowacja	396
25	Islandia	384
26	Zjednoczone Emiraty Arabskie	377
27	Finlandia	326
28	Włochy	292
29	Australia	259
30	Wyspy Marshalla	208
31	Stany Zjednoczone	207
32	Portugalia	162
33	Hiszpania	137
34	Luksemburg	116
35	Wyspy Owcze (Faroe)	101
36	Republika Południowej Afryki	95
37	Chiny - Specjalny Region Administracyjny Hongkong	90
38	Brazylia	55
39	Antyle Holenderskie	51
40	Izrael	50
41	Kanada	47
42	Arabia Saudyjska	44
43	Panama	43
44	Namibia	39
45	Filipiny	28
46	Bermudy	21
47	Chorwacja	18
48	Japonia	16

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ – DEPARTAMENT RYNKU PRACY
Informacja o działalności agencji zatrudnienia w 2017 r.

49	Monako	14
50	Litwa	10
51	Katar	7
52	Rumunia	5
53	Ukraina	5
54	Malezja	4
55	Meksyk	4
56	Indie	3
57	Kajmany	3
58	Angola	2
59	Etiopia	2
60	Chiny - Specjalny Region Administracyjny Makau	1
61	Korea Południowa	1
62	Węgry	1
63	Oman	1
64	Ukraina	1

Załącznik 4. Umowy zawierane przez agencje zatrudnienia świadczące pracę tymczasową w 2017 r. z podaniem państwa zatrudnienia

Lp.	Nazwa kraju	Liczba zawartych umów
1	Polska	1820357
2	Niemcy	23411
3	Francja	10458
4	Ukraina	7079
5	Holandia	5273
6	Belgia	1901
7	Austria	1112
8	Norwegia	1016
9	Szwecja	731
10	Czechy	560
11	Finlandia	112
12	Szwajcaria	110
13	Słowacja	103
14	Białoruś	63
15	Luksemburg	58
16	Grecja	55
17	Islandia	51
18	Indie	43
19	Dania	34
20	Włochy	29
21	Węgry	27
22	Azerbejdżan	18
23	Litwa	10
24	Estonia	7
25	Wielka Brytania	7
26	Mołdawia	2
27	Armenia	1
28	Chiny	1
29	Łotwa	1
30	Polinezja Francuska	1
31	Rosja	1

Załącznik 5. Umowy zawierane przez agencje zatrudnienia świadczące pracę tymczasową wg grup zawodów w 2017 r.

Lp.	Symbol	Nazwa grupy elementarnej zawodu	Liczba zawartych umów
1	9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	322367
2	4321	Magazynierzy i pokrewni	221543
3	9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	184331
4	9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	117469
5	9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	93136
6	8219	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	89487
7	3139	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	88549
8	9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	88020
9	8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	75898
10	5413	Pracownicy ochrony osób i mienia	50983
11	8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	41117
12	8211	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	40057
13	9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	27697
14	8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	26396
15	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	21532
16	4110	Pracownicy obsługi biurowej	20790
17	0000	Bez zawodu	14545
18	8160	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	13049
19	5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	11699
20	7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	11584
21	9334	Układacze towarów na półkach	11239
22	4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	10799
23	7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	10624
24	5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	10510
25	8121	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	10466
26	7212	Spawacze i pokrewni	10192
27	9129	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątniem	10151
28	7412	Elektromechanicy i elektromonterzy	9535
29	8343	Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	9483
30	8212	Monterzy sprzętu elektrycznego	9242
31	7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	9051
32	7549	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	8316
33	8213	Monterzy sprzętu elektronicznego	7497
34	7222	Ślusarze i pokrewni	7384
35	5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	7373
36	5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	5286
37	7132	Lakiernicy	4882
38	8312	Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni	3992
39	7115	Cieśle i stolarze budowlani	3849
40	9214	Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie	3838
41	9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	3759

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ – DEPARTAMENT RYNKU PRACY
Informacja o działalności agencji zatrudnienia w 2017 r.

42	8141	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	3655
43	5242	Demonstratorzy wyrobów	3641
44	4415	Pracownicy działów kadr	3475
45	5153	Gospodarze budynków	3391
46	7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	3352
47	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	3200
48	5131	Kelnerzy	2928
49	7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	2909
50	8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	2732
51	9412	Pomoce kuchenne	2594
52	2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	2480
53	7421	Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych	2459
54	8322	Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	2455
55	7114	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	2415
56	7129	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	2339
57	9111	Pomoce domowe i sprzątaczk	2317
58	8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	2231
59	7214	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	2220
60	8181	Operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i ceramicznych	2166
61	7323	Introligatorzy i pokrewni	2077
62	8153	Operatorzy maszyn do szycia	2034
63	9612	Sortowacze odpadów	1936
64	7124	Monterzy izolacji	1932
65	3322	Przedstawiciele handlowi	1894
66	4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	1884
67	8143	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	1835
68	7514	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	1727
69	4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	1711
70	8183	Operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek	1680
71	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	1608
72	7131	Malarze budowlani i pokrewni	1555
73	7112	Murarze i pokrewni	1502
74	8159	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani	1501
75	7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	1497
76	3343	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	1478
77	3115	Technicy mechanicy	1461
78	7534	Tapicerzy i pokrewni	1456
79	2423	Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	1450
80	7127	Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	1425
81	3255	Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp	1321
82	5329	Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1291
83	7322	Drukarze	1265
84	7523	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	1247
85	8131	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	1237
86	3339	Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani	1217
87	5169	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	1106

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ – DEPARTAMENT RYNKU PRACY
 Informacja o działalności agencji zatrudnienia w 2017 r.

88	2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	1039
89	7422	Monterzy i serwisanci instalacji i urządzeń teleinformatycznych	1007
90	3331	Spedytorzy i pokrewni	999
91	9212	Robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt	978
92	6113	Ogrodnicy	969
93	2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	956
94	7521	Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	952
95	3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	888
96	7126	Hydraulicy i monterzy rurociągów	855
97	4132	Operatorzy wprowadzania danych	850
98	4323	Pracownicy do spraw transportu	848
99	7211	Formierze odlewniczy i pokrewni	837
100	5151	Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	805
101	4227	Ankieterzy	789
102	3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	788
103	7224	Szlifierze narzędzi i polerowacze metali	726
104	4311	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	705
105	2511	Analitycy systemów komputerowych	691
106	8157	Operatorzy maszyn do prania	675
107	9213	Robotnicy wykonujący prace proste przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	675
108	4223	Operatorzy centrali telefonicznych	672
109	8122	Operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok	662
110	3313	Księgowi	646
111	9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	631
112	5120	Kucharze	599
113	4412	Listonosze i pokrewni	588
114	2643	Filolodzy i tłumacze	586
115	2149	Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	563
116	2519	Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani	562
117	8114	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni	559
118	9311	Robotnicy wykonujący prace proste w kopalniach i kamieniołomach	528
119	3114	Technicy elektronicy i pokrewni	523
120	5241	Modelki i modele	517
121	9121	Praczkarki ręczne i prasowacze	517
122	3122	Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym	512
123	7125	Szklarze	512
124	8342	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	504
125	9613	Zamiatacze i pokrewni	504
126	7121	Dekarze	494
127	3323	Zaopatrzeniowcy	493
128	2431	Specjaliści do spraw reklamy i marketingu	482
129	9623	Odczytujący liczniki i wybierający monety z automatów	467
130	3111	Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni	458
131	3333	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	445
132	3512	Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	433
133	2521	Projektanci i administratorzy baz danych	430

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ – DEPARTAMENT RYNKU PRACY
 Informacja o działalności agencji zatrudnienia w 2017 r.

134	7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	429
135	7532	Konstruktorzy i krojczowie odzieży	417
136	7117	Monterzy budownictwa wodnego	412
137	2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	411
138	4211	Kasjerzy bankowi i pokrewni	408
139	7111	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	404
140	7543	Klasyfikatorzy wyrobów przemysłowych	396
141	4120	Sekretarki (ogólne)	390
142	2655	Aktorzy	379
143	2621	Archiwiści i muzealnicy	378
144	3332	Organizatorzy konferencji i imprez	375
145	7116	Robotnicy budowy dróg	369
146	2330	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	359
147	4131	Maszynistki i operatorzy edytorów tekstu	351
148	1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	345
149	8152	Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich	331
150	3324	Pośrednicy handlowi	319
151	5419	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	317
152	3135	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów metalurgicznych	308
153	7318	Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów	306
154	6210	Robotnicy leśni i pokrewni	298
155	3412	Pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej	293
156	9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	289
157	4322	Planiści produkcyjni	284
158	7213	Blacharze	266
159	3113	Technicy elektrycy	264
160	2413	Analitycy finansowi	250
161	7413	Monterzy linii elektrycznych	246
162	9312	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	245
163	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	244
164	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	229
165	3439	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	229
166	7316	Szyldziarze, grawerzy i zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni	222
167	9611	Ładowacze nieczystości	212
168	5243	Agenci sprzedaży bezpośredniej	209
169	8151	Operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni	203
170	2434	Specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych	189
171	2512	Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych	187
172	7123	Tynkarze i pokrewni	185
173	6340	Rybaczy i zbieracze pracujący na własne potrzeby	174
174	4312	Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń	170
175	5132	Barmani	166
176	9621	Gońcy, bagażowi i pokrewni	159
177	8112	Operatorzy maszyn i urządzeń do przeróbki mechanicznej kopaliny	148
178	1439	Kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	146
179	7513	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	141
180	6114	Rolnicy upraw mieszanych	136

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ – DEPARTAMENT RYNKU PRACY
 Informacja o działalności agencji zatrudnienia w 2017 r.

181	2411	Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości	135
182	8171	Operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej i produkcji papieru	134
183	2514	Programiści aplikacji	131
184	7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	127
185	2424	Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr	127
186	2634	Psycholodzy i pokrewni	121
187	1324	Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych	115
188	1219	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	113
189	3112	Technicy budownictwa	113
190	9510	Pracownicy świadczący usługi na ulicach	101
191	4224	Recepcjoniści hotelowi	97
192	7221	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	91
193	8113	Operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców	91
194	6111	Rolnicy upraw polowych	91
195	7315	Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła	89
196	7232	Mechanicy statków powietrznych i pokrewni	89
197	7314	Ceramicy i pokrewni	88
198	3144	Technicy technologii żywności	86
199	2351	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	86
200	9122	Czyszciciele pojazdów	85
201	8331	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	85
202	4313	Pracownicy obsługi placowej	85
203	8156	Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni	84
204	7515	Klasyfikatorzy żywności i pokrewni	82
205	7113	Robotnicy obróbki kamienia	81
206	1349	Kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani	77
207	8321	Kierowcy motocykli	76
208	3513	Operatorzy sieci i systemów komputerowych	75
209	7319	Rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	74
210	8154	Operatorzy maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych	71
211	3422	Trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi	71
212	3342	Sekretarze prawni	69
213	1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	67
214	2522	Administratorzy systemów komputerowych	66
215	3341	Kierownicy biura	64
216	1120	Dyrektorzy generalni i zarządzający	60
217	3522	Operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych	60
218	4414	Technicy archiwistów i pokrewni	60
219	2622	Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją	57
220	2144	Inżynierowie mechanicy	57
221	2529	Specjaliści do spraw baz danych i sieci komputerowych gdzie indziej niesklasyfikowani	57
222	7133	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	55
223	3133	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów w przemyśle chemicznym	54
224	6130	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	54
225	4225	Pracownicy biur informacji	53
226	1323	Kierownicy do spraw budownictwa	50
227	3312	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	49
228	2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	49

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ – DEPARTAMENT RYNKU PRACY
Informacja o działalności agencji zatrudnienia w 2017 r.

229	1213	Kierownicy do spraw strategii i planowania	47
230	5142	Kosmetyczki i pokrewni	42
231	2281	Farmaceuci bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	41
232	3116	Technicy technologii chemicznej i pokrewni	41
233	4413	Kodowacze, korektorzy i pokrewni	40
234	8311	Maszyniści kolejowi i metra	40
235	2166	Projektanci grafiki i multimediiów	40
236	1212	Kierownicy do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	39
237	2272	Diagności laboratoryjni specjaliści	38
238	2523	Specjaliści do spraw sieci komputerowych	34
239	7234	Mechanicy rowerów i pokrewni	33
240	2342	Specjaliści do spraw wychowania małego dziecka	32
241	2611	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	31
242	6121	Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych	31
243	5245	Sprzedawcy w stacji paliw	31
244	1211	Kierownicy do spraw finansowych	28
245	8350	Marynarze i pokrewni (z wyłączeniem sił zbrojnych)	28
246	9215	Robotnicy wykonujący prace proste w leśnictwie	28
247	4214	Windykatorzy i pokrewni	28
248	2631	Ekonomiści	26
249	2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	25
250	1330	Kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych	25
251	7311	Mechanicy precyzyjni	25
252	7544	Robotnicy zwalczania szkodników i chwastów	25
253	2151	Inżynierowie elektrycy	24
254	2619	Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	23
255	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	23
256	5312	Asystenci nauczycieli	22
257	2113	Chemicy	21
258	5112	Konduktorzy i pokrewni	21
259	8182	Maszyniści kotłów parowych i pokrewni	21
260	3433	Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów, informacji naukowej i pokrewni	20
261	9520	Uliczni sprzedawcy produktów (z wyłączeniem żywności o krótkim terminie przydatności do spożycia)	19
262	3511	Operatorzy urządzeń teleinformatycznych	18
263	3141	Technicy nauk biologicznych (z wyłączeniem nauk medycznych)	18
264	2142	Inżynierowie budownictwa	17
265	3131	Operatorzy urządzeń energetycznych	17
266	9331	Prowadzący pojazdy napędzane siłą mięśni	17
267	9216	Robotnicy wykonujący prace proste w rybołówstwie i zakładach akwakultury	17
268	5222	Kierownicy sprzedaży w marketach	16
269	2221	Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	16
270	5246	Wydawcy posiłków	16
271	3423	Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	15
272	8341	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	15
273	3431	Fotografowie	14
274	6122	Hodowcy drobiu	14
275	2152	Inżynierowie elektronicy	14
276	3123	Mistrzowie produkcji w budownictwie	14
277	2654	Producenci filmowi, reżyserzy i pokrewni	14

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ – DEPARTAMENT RYNKU PRACY
 Informacja o działalności agencji zatrudnienia w 2017 r.

278	2131	Biolodzy i pokrewni	13
279	2282	Farmaceuci specjaliści	12
280	2353	Lektorzy języków obcych	12
281	5113	Przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek	12
282	3117	Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni	12
283	8132	Operatorzy urządzeń do produkcji materiałów światłoczułych i obróbki filmów	11
284	2271	Diagności laboratoryjni bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	10
285	2291	Specjaliści do spraw higieny, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska	10
286	2432	Specjaliści do spraw public relations	10
287	3334	Agenci i administratorzy nieruchomości	9
288	5141	Fryzjerzy	8
289	3154	Kontrolerzy ruchu lotniczego i personel pokrewny	8
290	3311	Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych	7
291	2292	Fizjoterapeuci	7
292	2145	Inżynierowie chemicy i pokrewni	7
293	2652	Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy	7
294	3521	Operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku	7
295	2440	Specjaliści do spraw rynku nieruchomości	7
296	5111	Stewardzi	7
297	2161	Architekci	6
298	2642	Dziennikarze	6
299	3118	Kreślarze	6
300	5321	Pomocniczy personel medyczny	6
301	2133	Specjaliści do spraw ochrony środowiska	6
302	5211	Sprzedawcy na targowiskach i bazarach	6
303	7313	Jubilerzy, złotnicy i pokrewni	5
304	1223	Kierownicy do spraw badań i rozwoju	5
305	1420	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	5
306	7536	Obuwnicy i pokrewni	5
307	2299	Specjaliści ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowani	5
308	1222	Kierownicy do spraw reklamy i public relations	4
309	2352	Nauczyciele szkół specjalnych	4
310	3211	Operatorzy aparatury medycznej	4
311	3411	Średni personel z dziedziny prawa i pokrewny	4
312	7215	Takielarze i monterzy konstrukcji linowych	4
313	3514	Technicy sieci internetowych	4
314	9123	Zmywacze okien	4
315	1411	Kierownicy w hotelarstwie	3
316	2641	Literaci i inni autorzy tekstów	3
317	2310	Nauczyciele akademicy	3
318	5311	Opiekunowie dziecięcy	3
319	3432	Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni	3
320	6330	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	3
321	3315	Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)	3
322	5411	Strażacy	3
323	3434	Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	3
324	2111	Fizycy i astronomowie	2
325	8111	Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	2
326	2146	Inżynierowie górnictwa i metalurgii	2
327	2165	Kartografowie i geodeci	2

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ – DEPARTAMENT RYNKU PRACY
Informacja o działalności agencji zatrudnienia w 2017 r.

328	1431	Kierownicy do spraw sportu, rekreacji i rozrywki	2
329	1412	Kierownicy w gastronomii	2
330	3151	Pracownicy służb technicznych żeglugi	2
331	2513	Projektanci aplikacji sieciowych i multimedialnych	2
332	3212	Technicy analityki medycznej	2
333	3254	Technicy fizjoterapii i masażyści	2
334	2164	Urbaniści i inżynierowie ruchu drogowego	2
335	2651	Artyści plastycy	1
336	2294	Audiofonolodzy i logopedzi	1
337	2293	Dietetycy i specjaliści do spraw żywienia	1
338	3220	Dietetycy i żywieniowcy	1
339	2356	Instruktorzy technologii informatycznych	1
340	2143	Inżynierowie inżynierii środowiska	1
341	1322	Kierownicy w górnictwie	1
342	1346	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych	1
343	4221	Konsultanci i inni pracownicy biur podróży	1
344	2222	Pielęgniarki z tytułem specjalisty	1
345	5163	Pracownicy zakładów pogrzebowych	1
346	2163	Projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży	1